І чужому научайтесь,
І свого не цурайтесь ...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXII. Ч. 39. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 2-го БЕРЕЗНЯ 1965 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MARCH 2, 1965 No. 39. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Понеділок, 1-го березня 1965

В АМЕРИЦІ

ВИКОННА РАДА АФП-ЮЮ ЗА ЗБІЛЬШЕННЯ ПЛАТНІ і за збільшення варстатів праці, бо інакше в кінці цього року буде сповільнення росту економіки. Американська Федерація Праці - Конґрес Індустріяльних Організацій домагаються дводолярової мінімальної платні за годину праці і двох більйонів долярів на створення нових варстатів проці, бо в цьому році 3-700 000 осіб дійдуть до 18-го року життя, на один мільйон більше, як в минулому році, і багато з них шукатимуть праці. Якщо не буде збільшене число варстатів праці, то зросте число безробітних і сповільниться темп економічного розвитку.

ДЕЯКІ СВІДКИ ТВЕРДЯТЬ, ЩО ДО ПРЕЗИДЕНТА КЕННЕДІ СТРІЛЯЛИ ДВІ ОСОБИ. На основі докладної аналізи 121-го свідка, переслуханого в справі вбивства президента Кеннеді, виходить, що 51 твердить, що постріли було чути немов би з горбка, що був направо від авта, в якому їхав Президент. 32 особи твердять, що постріли прийшли з будинку - магазину із шкільними книжками, в якому працював Лі Гарві Освалк, а 28 свідків не мають ясного погляду в цій справі. Комісія Воррена ствердила, що немає достовірних даних на те, що постріли надходили з іншого боку, крім шкільного магазину.

ТОРГОВЕЛЬНА ПАЛАТА ЗДА РЕКОМЕНДУЄ ЗМЕНШИТИ БЮДЖЕТ НА $5 700 000 000 із загальної суми — $112 3 00 000 000, яку Конґрес має схвалити. Голова Торговельної Палати Генрі С. Колеман заявив, що дійсний бюджет на 1966-ий рік становить $99 7000 000 000, але федеральний уряд зможе видати разом із сумами, що були в попередніх бюджетах в 1966-му році суму $106 400 000 000. Крім цього на цей 1965-ий рік додатково мають схвалити $5 900 000 000. Торговельна Палата є проти урядової допомоги школам, є за зменшення видатків на поборювання вбогости, рекомендує зменшення у видатках на військовий бюджет, є проти видатків на відбудову міст.

КАМПАНІЮ ПРОТИ КУРЕННЯ В ШКОЛАХ веде Американське Протипістрякове Т-во, яке розіслало 15 000 вчителямвНю Йорку окремі матеріяли, на основі яких вони мають повчати учнів від 5-ої до 10-ої кляси про те, що курення цигарок є дуже шкідливе для здоров'я. Між цими матеріялами є „Провідник для вчителя в справах курення й здоров'я", та „Звіт головного лікаря ЗДА про взаємини між куренням і здоров'ям". Вчителі мають користуватися цими матеріялами так, як вважають занайкраще. Статистика виявляє, що 30% учнів джюньйор і сеньйор гай скул — курять.

ПОЛ С. МЕЄР ЗАСУДЖЕНИЙ ДО ДВОРІЧНОЇ ТЮРМИ у федеральному суді за те, що передав совєтським аґентам в совєтському Східньому Берліні 15 американських пашпортів. Він дістав ті пашпорти від американських громадян, які набули їх законним способом, і хотів їх продати совєтським аґентам, бо хотів одружитися з еквадорською дівчиною, в якій залюбився. Після різних пригод Меєр вернувся до ЗДА і признався до своїх злочинів й тому дістав за них відносно малу кару.

ЗДА ПРИ КІНЦІ 1964-го РОКУ МАЛИ КОЛО 193 000 000 НАСЕЛЕННЯ, а в 1985-му році передбачене число на — 265 500 000. Статистичне бюро стверджує, що Каліфорнія має найбільше населення — 18 084 00, на 169 000 більше від Ню Йорку. В 1985-му році вона має мати — 32 422 000. Ню Йорк при кінці 1964-го року мав 17 915 000, а в 1985-му має мати — 22 407 000.

У СВІТІ

В ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЯХ створено 33-членну Комісію для справ „мирових місій" ОН, себто висилання міжнародного війська ОН в різні загрожені країни світу. Та ж Комісія має розв'язати проблему величезного заборгування СССР, Франції й 11-ох інших країн до каси ОН. До Комісії належать 6 африканських країн, 6 азійських, 5 східньо-европейських, 5 південно-американських країн, 7 західньо-европейських і членів Коммонвелту та 4 постійні члени Ради Безпеки. Проти 5-го члена — Вільного Китаю — рішуче запротестував СССР.

ТІЧ КВАНҐ ЛІЄН, ЯКИЙ ДІСТАВ БУВ СТУПІНЬ „МАСТЕРА" В УНІВЕРСИТЕТІ СПЛ, покористувавшись американською стипендією, тепер один із керівників руху буддистів у Південному В'єтнамі, розпочав „мирову кампанію": щоб ЗДА відкликали своє військо з Південного В'єтнаму, а СССР і Комуністичний Китай своїх техніків і дорадників з Північного В'єтнаму і щоб Північний В'єтнам відкликав з Південного своїх емісарів, старшин та військовиків, а після того — щоб обидві частини поділеного В'єтнаму з'єднались. ЗДА вважають цей плян за утопію.

В НАЙРОБІ В КЕНІЇ, ЗАСІДАЄ РАДА МІНІСТРІВ ОРҐАНІЗАЦІЇ АФРИКАНСЬКОЇ ЄДНОСТИ. Ця конференція від самого початку поділилася на противників і прихильників теперішнього режиму прем'єра Мойсе Чомбе в Конґо. Він зголосив скаргу проти Єгипту, Судану і Французького Конґа за активне підтримування бунтарів в Конґо, знову ж Уґанда зголосила скаргу проти Конґа за бомбардування її надкордонного села.

ЙОРДАНІЯ І САВДІ АРАБІЯ ХОЧУТЬ ДІСТАТИ ВІД ЗДА ЗБРОЮ. Америка в клопоті, бо не хоче наразити собі ці приязні їй арабські країни, а лякається, що нові достави зброї арабським країнам виправдають заходи Ізраїлю дістати зброю від Західньої Німеччини й інших країн та що внаслідку відновляться перегони у збросnні держав на Середньому Сході.

21-ЧЛЕННА КОМІСІЯ ОН ДЛЯ ПРАВ ЖІНОК ВІДБУВАЄ СВОЮ 18-ТУ СЕСІЮ У ТЕГЕРАНІ, столиці Ірану. 26-річна дружина іранського короля Рези Палеві, королева Фарах відкрила сесію, а сестра названого короля, княжна Ашраф Палеві головує на цій тритижневій сесії, яка головно займається правами жінок в азійсько-африканських країнах.

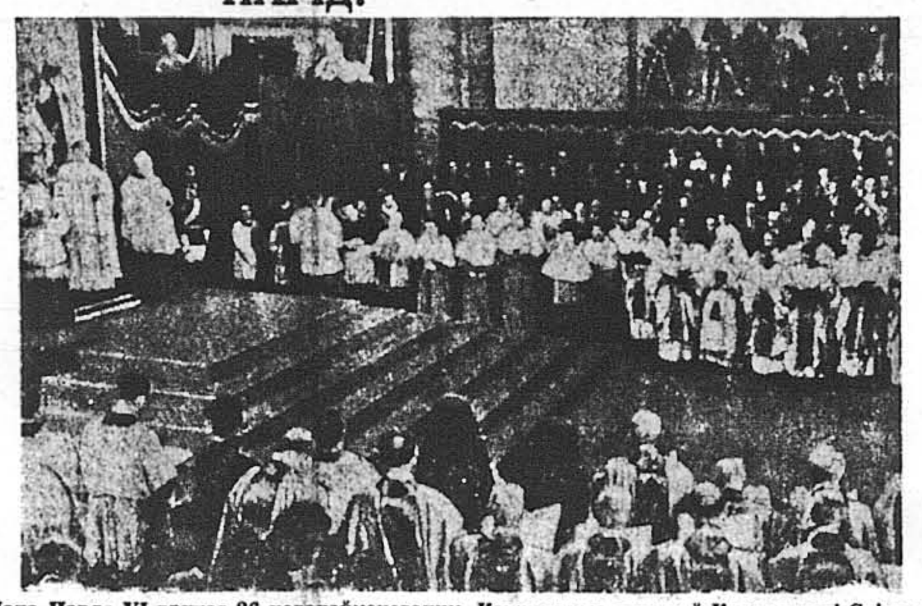
ІНДОНЕЗІЙСЬКИЙ УРЯД СКОНФІСКУВАВ АМЕРИКАНСЬКІ ПЛЯНТАЦІЇ ҐУМИ ВАРТІСТЮ 80 МІЛЬЙОНІВ ДОЛ. Індонезія настановила свою адміністрацію, але формально визнала право власности трьох американських концернів ґуми. Тому дальша доля тих плянтацій не з'ясована. Це останній ворожий до ЗДА акт Індонезії.

ЄГИПЕТСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ НАССЕР вичислив у промові з 26 лютого ц. р. розбіжності між його режимом та комуністичними країнами: мовляв, Єгипет релігійний, не ліквідує насильно різних кляс, відкидає принцип клясової диктатури. Ту промову вважають за заспокоювання Заходу, що Єгипет, який з парадою приймав східньо-німецького диктатора Вальтера Ульбрихта, не стане комуністичним сателітом.

ЗАХІДНЯ НІМЕЧЧИНА ПРИЙНЯЛА БЮДЖЕТ на збалансовану суму 16 більйонів дол., в якому видатки на оборону становлять 4.600.000.000, на 215 мільйонів менше, як в минулому році. Західня Німеччина має збройні сили на 450.000 вояків.

ПАПА ПАВЛО VI ПРИЙНЯВ НА СПЕЦІЯЛЬНІЙ АВДІЄНЦІЇ УКРАЇНСЬКУ ДЕЛЕГАЦІЮ ПІД ПРОВОДОМ КАРДИНАЛА СЛІПОГО ТА ІНШИХ ВЛАДИК І ВИГОЛОСИВ ІСТОРИЧНУ ПРОМОВУ. КАРДИНАЛ СЛІПИЙ ГОВОРИВ ПРО ЦІЛІ АПОСТОЛЬСЬКОЇ СТОЛИЦІ ТА ЇЇ ТУРБОТУ ПРО УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД.

Рим (А. Д.). — „Будьте сильними, відважними і хоробрими. Витривайте! Моліть Господа і будьте певними, що український нарід не тільки не вмре, а навпаки, з Божою поміччю та під вмілим проводом своїх керівників переможе і затріюмфує!" — говорив Папа Павло VI до великої української делеґації, прийнявши її на спеціяльній авдієнції в четвер, 25-го лютого ц.р., о год. 5-ій по полудні, на закінчення величавих торжеств у базиліці св. Петра, зв'язаних із публічною консисторією та інсталяцією новонайменованих кардиналів, між якими одним із перших був кардинал Йосиф Сліпий. В делеґації, яку очолював кардинал Сліпий, взяли участь Владики: митрополит Максим Германюк з Канади, архиєпископ Іван Бучко та єпископи Ярослав Габро, Августин Горняк, Платон Корниляк, протоархимандрит Чину СВВ о. Атанасій Великий, численне духовенство — між яким був о. протоігумен Микола Коґут, ЧСВВ, з Ню Йорку, монаші чини, питомці Великої і Малої Семінарій та місцеві громадяни, між ними пані Ольга Коновалець, та численні гості з багатьох країн, також із ЗДА і Канади. Був присутній також голова Проводу ЗЧ ОУН проф. Ст. Ленкавський. Перед годиною 5-ою по пол. українська делеґація зібралася в пишній залі Папи Климентія VIII. Прихід на залю кардинала Йосифа Сліпого, зодягненого в чорну мантію із чотирма євангелистами по боках та з червоною камелавкою на голові замість дотеперішньої білої — приявні Владики, священики і вірні привітали оплесками і вставанням з місць. Кардинал з багатьма середчно вітався, в той час як зодягнені на червоно папські сторожі заповіли прихід Вселенського Архиєрея. Коли на залю ввійшов, одягнений на біло Папа Павло VI, надзвичайно привітний і лагідний, оплескам не було кінця, а хор питомців та приявні відспівали молитву „Владико Отче", яку Папа з усіма вислухав стоячи. А входячи на залю, Папа зокрема сердечно привітався з кардиналом Сліпим.

Папа Павло VI вручає 26 новонайменованим Кардиналам, в тому й Кардиналові Сліпому, їхні кардинальські капелюхи. Урочистість вручення капелюхів відбулася під час публічної консисторії Колеґії Кардиналів дня 25 лютого ц. р.

Авдієнцію почав кардинал Сліпий, виголосивши насамперед коротке слово італійською мовою, й опісля промову українською мовою. „Коли в нашій скромності і покорі глядимо на арену світових подій, ми бачимо, як на перше місце вибиваються ґіґантські зусилля Вашої Святости, щоб з'єднинити і охоронити все людство від розсварення і війни, а зокрема, щоб привернути єдність Христової Церкви, розбиту людськими слабостями і немочами . . ." — говорив український кардинал сильним і виразним голосом.

(Повний текст промови кардинала Йосифа Сліпого буде поданий в завтрішньому числі „Свободи".)

Під час промови кардинала очі Папи — який сидів на престолі із двома своїми прибічниками, одним єпископом і другим монсіньйором, по боках, — увесь час гляділи на приявних, що сиділи в розставлених рядами кріслах. Папа, разом з приявними, щиро і гаряче оплескував промову кардинала Сліпого.

На залі була абсолютна тиша, як Папа Павло VI поправив собі рукою два мікрофони, що було рівночасно ознакою, що він хоче промовити. „Монсіньйоре кардинале, брати, сини'.." — почав Папа свою промову, виголошуючи її без будь-якої записки в руках, але плинно, наче молитву, що лилась зі самого серця. Не всі приявні розуміли італійську мову, але всі без сумніву відчували, що це для українців найбільш історична промова Вселенського Архиєрея у цьому його палаці у Вічному Місті. Ті, що розуміли всі слова Папи, не могли здержатись, щоб не оплескувати їх майже за кожним реченням, і до них прилучувались усі інші. Папа Павло VI не міг не бачити, що це не були тільки формально-чемностеві оплески, але що це був вияв невимовної радости наболілої душі та свідоцтво великої любови чистих сердець.

Скінчивши свою промову, Папа Павло встав, щоб поблагословити приявних, а через них і їх нарід, про який він тількищо говорив з таким великим зрозумінням та безмежною любов'ю. Закінчилось благословення, тоді знову десяток — чи, може, зі зі соток грудей — понеслась пісня-молитва любови: „Пливи світами". Кожний: Папа Павло, кардинал Йосиф, Владики, священики, сестри й вірні — всі були до глибини зворушені. А Папа Павло зійшов із підвищення та обидвома руками з усіми почав вітатись і всіх благословити. Він гладив кучеряві голови питомців Малої Семінарії, притискав їх до грудей та фотографувався з усіми, що обступили його, бо кожний хотів бодай діткнутися його. Це була справді найбільш зворушлива історична авдієнція. А багатьох не покидала думка: якби цю авдієнцію міг був побачити наш нарід, якби він міг був безпосередньо почути сказані там слова, побачити вираз облич!

Папа Павло VI із своїм почотом відійшов, але нікому не хотілось покидати залі, того місця, де тількищо пролунали історичні слова Вселенського Архиєрея. Проте, він залишив між приявними свого заступника — Кардинала Сліпого, для якого мав стільки слів пошани, подиву і довір'я. Це був єдиний образ, як усі приявні обступили Кардинала та прямо не випускали його із залі, яку треба було покидати.

Він, Кардинал, йшов випростований на ввесь свій високий зріст, а довкола нього, як рій пчіл підбігали малі семінаристи, малощо не тримаючись за його чорну мантію. Кардинал був усміхнений і погідний, для кожного мав якесь слово, багатьох пізнавав і сам мусів бути до глибини зворушений цим подвійним виявом любови і пошани — збоку Вселенського Архиєрея і збоку своїх Владик, священиків і вірних. Ще було багато фотознімок, наші американсько-українські краяни п. Ярослав Кулинич і маестро Авраменко невпинно фільмували цілу авдієнцію, і вже добре смеркалося, як учасники авдієнції відпровадили Кардинала до його резиденції, живо обмінюючись враженнями та коментуючи тількищо пережиті історичні хвилини.

УКРАЇНА ОБВИНУВАЧУЄ...

В ДОКУМЕНТІ ПОШИРЮВАНОМУ НА УКРАЇНІ І ПЕРЕДАНОМУ ЗА КОРДОН УКРАЇНЦІ ОСКАРЖУЮТЬ МОСКВУ В ПЛЯНОВОМУ ПІДПАЛІ БІБЛІОТЕКИ АН УССР, СТВЕРДЖУЮТЬ, ЩО ЦЕЙ АКТ Є ТІЛЬКИ ДАЛЬШИМ ЗВЕНОМ В ЕКСТЕРМІНАЦІЙНІЙ ПОЛІТИЦІ МОСКВИ У ВІДНОШЕННІ ДО УКРАЇНИ, ВИЯВЛЯЮТЬ ФАКТ РОЗСТРІЛУ ГРУПИ КИЇВСЬКИХ І ЛЬВІВСЬКИХ ЮРИСТІВ, ЯКІ ХОТІЛИ ПІДНЯТИ ПИТАННЯ ПРО КОЛОНІЯЛЬНИЙ ГНІТ НА УКРАЇНІ.

Ню Йорк. — Генеральний секретаріят закордонних справ Української Головної Визвольної Ради (УГВР) переслав до української й англомовної преси одержаний з України і поширюваний там у відписах і фотокопіях та пересланий для використання за кордон документ „З приводу процесу над Погружальським", який висвітлює перебіг підпалу й пожежі Державної Публічної бібліотеки АН УССР в травні 1964 р. В документі висвітлене водночас широке тло естермінаційної політики Москви у відношенні до України й подано нові невідомі досі факти совєтського терору проти українських громадських і культурних діячів, як також обурливі факти нищення пам'яток української культури й історії. Пересилаючи цей документ для використання в пресі, Генеральний секретаріят ЗС УГВР інформує додатково, що він вніс в жовтні минулого року меморіял до комісії прав людини при Об'єднаних Націях про факти подані в документі і висловлює бажання, щоб українські політичні і громадські репрезентації звернулися листами до згаданої комісії ОН з проханням розглянути наявні порушення прав людини і народів совєтським режимом. Адреса комісії: Commission on Human Rights, United Nations Economic and Social Council, United Nations Organization, New York, N.Y.

Одержаний з України документ надрукований в сьогоднішньому числі „Свободи" на 2-ій і 3-ій сторінках в цілковито точному відписі з оригіналу, без ніяких мовних чи й правописних змін.

Президія УНО Канади закликає припинити полеміку в справі становища КУК щодо контактів з Україною

Вінніпеґ. — Офіційний орган Українського Національного об'єднання Канади „Новий Шлях" опублікував у числі з 27 лютого ц. р. заяву Президії УНО такого змісту:

„Поголошення становища Президії Комітету Українців Канади в справі контактів з Україною викликало на сторінках частини української преси палку дискусію й гостру полеміку, яка в нічому не сприяє консолідації українських сил — саме тепер так потрібної. З уваги на те за почином УНО Канади відбулись розмови найвищих керівників нашого громадського життя в Канаді з приявністю Президента КУК — о. д-ра В. Кушніра й шукали за розв'язкою ситуації, в якій опинилась наша спільнота в Канаді під сучасну пору. Ми віримо, що по лінії домовлень тієї наради зможемо спільними зусиллями розв'язати ряд складних питань нашого життя. В тому повинна солідаризуватись і українська преса та держатися від будь-якого коментування справ охоплених нарадою. Наші пресові органи тому повністю підпорядковуються".

УСК переміг „Інтер Клюб" в грі за Чашу ЗДА

Футбольна дружина УСК-у Ню Йорк здобула минулої неділі 28-го лютого в Ню Йорку перемогу 2 : 0 над італійською одинадцяткою „Інтер Клюбу" в змаганнях з циклу гор за Чашу ЗДА. Ворота для переможців стрілили Пирдон і Шеферс. У цих важких змаганнях слідний був брак тренінґів дружини УСК-у, яка була повільніша від італійців та навіть мала менше з гри та підворітних нагод. Зустрічі у цьому погідному, майже весняному дні, приглядалося коло 1 800 осіб.

Цією виграною УСК закваліфікувався до наступного круга гор за чашу футбольного чемпіона ЗДА.

„Чорноморська Січ в Ньюарку відбула товариські футбольні змагання з Мадярським СК на виїзді в Ню Бронсвіку. Січовики перемогли господарів вислідом 4:3 (2:2). Стрільцями воріт для „Ч. Січі" були: Сольчаник 2, Хромовський і Несторенко.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

НАУКОВА ПРАЦЯ ПРО УКРАЇНЦІВ У БРАЗИЛІЇ

Бразилія. — Як подає тижневик „Хлібороб", Бразилійський Науковий інститут бібліографії й документації — опублікував першу частину докторської праці Оксани Борушенко, п. н. „Українська колонізація в Естаді Парана".

Авторка закінчила філософічний факультет паранського університету і тепер працює в державному Секретаріяті освіти і культури пров. Парана в ділянці дослідів історичних цінностей.

КУРС ІСТОРІЇ УКРАЇНИ В АКРОНСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

Акрон, Огайо. — У програмі вечірніх курсів у міському університеті в Акрон, Огайо, у весняному семестрі 1965 р. буде продовжуватися курс історії України, що його веде професор Теодор Мацьків. Виклади почалися 9 лютого і будуть відбуватися кожного вівтірка від 7:15 до 8:45 ввечері.

В осінньому семестрі 1964 д-р Мацьків викладав історію України 18 сторіччя. Курс відвідувало 16 студентів, в тому й деякі старші громадяни. В цьому семестрі д-р Т. Мацьків буде викладати про історичний розвиток українського політичного та культурного життя в складі російської та австроугорської держав.

ПОЕТ ТРОХИМ ПАСІЧНИК ВАЖКО ЗАНЕДУЖАВ

Вунсакет, Р. А. — Відомий український поет і педагог проф. Трохим Пасічник, автор виданої в двох частинах епопеї „Кость Гордієнко" та поеми „По всій Україні", важко занедужав і перебуває тепер в лікарні в Провіденсі. Є деяка можливість, що він мусітиме перейти важку операцію.

Л. МОЛОДОЖАНИН ВІДБУВАЄ ПОДОРОЖ ПО ЕВРОПІ

Париж. — Скульптор Л. Молодожанин (Лео Мол), автор проєкту пам'ятника Т. Шевченкові у Вашингтоні відбуває тепер із своєю дружиною велику подорож по різних країнах Европи. Він побував уже в Ослo, Стокгольмі, Копенгагені, Мюнхені, Венеції, Равені та Римі і з початком лютого прибув до Парижу, звідки виїхав до Вансі у південній Франції, щоб там познайомитися з відомим українським мистцем Грищенком. Під час відвідин у Грищенка Л. Молодожанин виконає його погруддя.

ГОТУЄТЬСЯ ВИДАННЯ АЛЬМАНАХУ ПРО УКРАЇНСЬКУ ПІСНЮ, ТАНЦІ І ТЕАТР В КАНАДІ

Вінніпеґ. — „Відомий український театральний діяч Пилип Остапчук з Торонта працює над зібранням і приготуванням до друку Збірника-Альманаху про „Українську пісню — танці — театр у Канаді за 1892-1967 р.", себто до періоду 75 років українського історичного поселення в Канаді. Для зібрання матеріялів до цього Альманаху П. Остапчук відбув 28-місячну поїздку по Західній Канаді — від Монтреалу по Ванкувер.

Альманах мав би бути виданий друком ще до кінця цього року.

В СКРЕНТОНІ ПОМЕР Д-Р І. КУЛЬЧИЦЬКИЙ

Скрентон, Па. — В неділю 21 лютого помер тут на 87-му році життя видатний діяч Українського Робітничого Союзу д-р Кульчицький, основник і перший предсідник конвенції УРСоюзу в Скрентоні, як також співосновник Горожанського Клюбу в Скрентоні.

Народжений 1882 р. в Самбірщині, Західня Україна, д-р І. Кульчицький приїхав до ЗДА 19-річним хлопцем, закінчив медичні студії і в 1910 р. відкрив свою канцелярію в Батлері, Па., і потім у Скрентоні. Покійний залишив трьох синів лікарів.

ПРИЧИНА СМЕРТИ ПРОФ. Ю. СТУДИНСЬКОГО НЕЗ'ЯСОВАНА

У зв'язку з повідомленням про смерть проф. Юрія Студинського, надрукованім у „Свободі" з 27-го лютого ц. р., з Мюнхену одержано в останній хвилині телеграму, що помер проф. Студинський в невияснених обставинах і що в в справі його смерти відбувається слідство.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

УКРАЇНСЬКА НАФТА — У ВСІ КІНЦІ

„Молодь України" 7 лютого ц. р. устами старшого інженера нафтопроводу А. Авдєєва хвалиться, що на Львівщині — багато технічних новин.

Тепер — каже він — усе в нас так автоматизоване, що досить лише одного руху диспетчера, який перебуває за тисячі миль від станції, і нафта тече у всі кінці.

КОРМ НОСЯТЬ НА КОРОМИСЛАХ

Дівчата із села Мізяківські Хутори, Вінницького району, доглядають на свинофармі по 2,000 — 2,500 свиней. Але „механізація" годівлі, — як розповідає Ганна Гончар 9 лютого ц. р. у „Молоді України", — на плечах дівчат, тобто вони мусять носити корм відрами на коромислах.

МОСКАЛІ ЛЮБЛЯТЬ ЛУГАНСЬКІ ЦУКОРКИ

Жінка з великим пакунком на Луганському двірці. Вона пояснює своїй знайомій, яку там зустріла:

— В Москву їду . . . І везу цукорки. Всі там, у Москві, люблять луганські цукорки. („Рабочая Газета" ч. 31).

БІЛЬШЕ ПОТУ

Сталеварня України, — вимагає партійний часопис московською мовою „Рабочая Газета" з 16 лютого ц. р. — повинні — 1965 році збільшити витоп чавуну більше, ніж на мільйон тонн. За рахунок чого? Повністю використовувати доменні печі.

Гірняки України мусять дати додатково 6.500.000 тонн вугілля. Де їх взяти? Збільшити навантаження на лаву (місце в копальні, де рубають вугілля).

„ТРОЯНДА" ЧИ „КОСМИЧЕСКАЯ"?

Робітниці Київської трикотажної фабрики ч. 2 зажадали змінити назву фабрики на „Троянда". Чому? Бо троянда — символ краси. Але довкола цього знялася ціла буря. Москалі на спілку з малоросами домагаються російської назви — „Космическая". („Рабочая Газета" з 9 лютого ц. р.).

І ЛЬОН — ЗА КОРДОН

Льонарі Калуського району Івано-Франківської області, — повідомляє 10 лютого ц. р. „Радянська Україна" — „схвалили заклик москвичів і вирішили виробляти прядиво лише високої якости."

Льоноволокно з Калуша вивозять до Росії, Угорщини, Англії та інших країн.

ДО РАНКУ ХЛІБ ЗАМЕРЗАЄ

До харчової крамниці ч. 39, — пише з Полтави 16 лютого ц. р. кореспондент „Рабочої Газети" Г. Ломонос, — привозять печений хліб уночі. Приміщення не опалюють, і до ранку хліб замерзає, псується.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Незмінний комунізм

У „Рідерс Дайджесті" за березень цього року пригадано промову демократичного сенатора Томаса Додда з Коннектикату на конференції губернаторів у Маямі з грудня минулого року, присвяченій справам холодної війни. У тій промові названий сенатор, один із найвідважніших речників непримирливого становища супроти комуністів закордонних та місцевих, доказував фактами з 20-річного післявоєнного часу, що Совєтський Союз ні на мить не припинив свого походу на „угроблення" світу і що співіснування із СССР — це абсурд.

На споріднену тему промовляв минулого тижня на Сенатській Комісії для закордонних справ проф. Лев Добрянський, як фахівець - економіст, у ході розгляду тією Комісією американської закордонно - торговельної політики. Він звернув увагу на те, що Совєти дивляться на торгівлю з вільними країнами, як один із засобів своєї ґльобальної імперіялістичної політики, і тому Захід, зокрема Америка, повинні в інтересі самозбереження вимагати щонайменше політичних концесій від Москви й інших комуністичних країн взаміну за постачання їм своїх товарів та уділювання кредитів.

Модне нині серед міжнародних лібералів і прихильників співіснувальної політики твердження, що „комуністи змінилися" — не чуже й нам, українцям. Віра в те, що „большевики змінилися" продиктувала сотням українських діячів у Галичині й на Волині залишитись на місцях, коли совєтські війська йшли „визволяти" — і заплатили за цю віру життям.

Можливо, що колись, в далекому майбутньому, під впливом нових світових катаклізмів, виправдається теорія Тойнбі про те, що комунізм, — як колись мілітантний християнізм чи магометанізм — утратить своє аґресивне нищильне вістря. Але якщо навіть таке станеться — то це музика дуже далекого майбутнього, узалежнена від нових процесів, що потрясуть світом. Покищо не видно ані найменших познак зміни суті комунізму. Покищо маємо діло тільки із змінливими тактичними засобами совєтського режиму в його внутрішній і закордонній політиці. Тому всі рецепти ідеалістів і звеличників миру за всяку ціну, які пропаґують, наприклад, переговори з комуністами задля замирення у В'єтнамі, це — самообман. Було б катастрофою для ЗДА і всього світу, коли б мир і лад у світі базувались на угодах з Москвою і Пейпінґом.

Імперіялізм сателітів

Ще в липні 1964-го року, після того, як Пейпінґ виступив з вимогою ревізії совєтсько - китайських кордонів, підняли голову деякі із совєтських сателітів і почали добиватися ревізії накинутих їм Москвою односторонньо кордонів. Перша виступила з домаганнями в цьому напрямку сателітна Румунія, чи пак т. зв. Румунська Народна Республіка. Румунський комуністичний уряд зразу ж таки, ще влітку 1964-го року мав вислати до Москви прем'єра Маврера, щоб він домагався ревізії румунсько - совєтських кордонів, конкретно — привернення до Румунії частини Буковини і Басарабії, що були інкорпоровані в склад СССР у 1944 році, під кінець війни.

Для підкріплення румунських претенсій Маврер приїхав з вислідами досліджень румунського історика проф. Оттеа, скомпонованих ним спільно із польським спеціялістом в цій ділянці проф. Шваном, який у виданій в 1964 році в Букарешті праці доводить, що навіть творець й ідеолог комунізму Карл Маркс ще в 1860 році обстоював права Румунії на Басарабію й Буковину.

Якщо повідомлення про місію і домагання Маврера відповідають правді, а на це є багато даних і в політиці довоєнної Румунії і в тенденціях її теперішнього комуністичного режиму, то світ, а зокрема український народ стають сьогодні знову перед новим виявом румунського імперіялізму у відношенні до України. Забрані Совєтами в 1944 році частини румунської території це історично й етнографічно українські землі, які були окуповані румунами після першої світової війни. Відібравши їх від Румунії, імперіялістична Москва не повернула їх в цілості Україні: тільки українську частину Буковини включено формально в склад УССР, а українську у своїй більшості Басарабію включено в границі Молдавської ССР, за вийнятком узбережжя Чорного моря аж по Дунай, яке „великодушно" віддано Українській ССР.

З якою відповіддю зустрілися румунські комуністи у Москві — невідомо. Але не виключене, що Москва дала їм деякі обіцянки, і що вона поза плечима українського народу почне незабаром продавати ці українські землі за такі чи інші концесії чи просто з метою затримати Румунію між своїми сателітами. Рахувати на те, що проти таких посягань і торгів запротестують намісницький уряд УССР або ЦК КПУ — немає ніяких підстав. Але одностайним фронтом проти будь-яких спроб в тому напрямку мусить стати українська еміґрація у вільному світі. Україна не має чого віддавати Румунії, вона може тільки домагатися з повним правом того, чого їй не повернено ще й досі — українських частин Басарабії.

УКРАЇНА ОБВИНУВАЧУЄ

ДОКУМЕНТ ПОШИРЮВАНИЙ НА УКРАЇНІ І ПЕРЕДАНИЙ ЗА КОРДОН

24-го травня 1964-го року сталася в Києві, „столиці" України, подія, подібних до якої мало знає історія світової культури: була підпалена і згоріла найбільша українська бібліотека — Київська Публічна бібліотека Академії Наук УРСР.

Як може згоріти в середині XX ст. найбільша наукова бібліотека, та ще й у центрі столичного міста? Адже зараз протипожежна техніка стоїть так високо, що значні пожежі в містах майже виключені, а якщо бувають, то їх швидко ліквідують. Адже в сучасних бібліотеках світу справа поставлена так, що жоден документ не згорить, не те, що всі фонди. І світова культура за останні століття не знала випадку, щоб у Лондоні чи Парижі, Стокгольмі чи Москві (після 1812 р.) згоріла національна бібліотека. А от найбільша українська бібліотека була спалена в 1964 році — в епоху космосу, атому, кібернетики.

Більше того: численний натовп людей, зібраний голосом мовчазної тривоги до місця страхітливого злочину, був свідком того, як мляво посувалися протипожежні роботи. Протягом двох годин їх взагалі не можливо було почати, бо в усьому цьому районі не було води: не працював водогін. Пожежа була ліквідована тільки на третій день, коли вже вигорів дощенту весь український відділ.

Згоріла саме україніка, в тому числі стародруки, рідкісні книжки, рукописи, архіви (наприклад, архів Б. Грінченка, архів „Киевской Старины", архів Центральної Ради та інші). Частина з цих архівів не була навіть описана і розібрана, так що ніхто не не знає, що там було і що згоріло. Вони назавжди втрачені для історії. Згоріли також спеціяльні фонди україніки, які до 1932 року збиралися за вказівкою М. Скрипника, а потім, після усунення Скрипника, були „засекречені", як і вся українська історія. Згоріла картотека, так що неможливо навіть відновити реєстр книжок, які знищені. На суді називалася цифра 600 000 томів. Можна уявити скільки їх згоріло насправді!

Отже згоріла частка української історії, частка української культури. Назавжди втрачені величезні духовні скарби. Тисячам і мільйонам людей, поколінням молоді відрізані шляхи до багатьох духовних джерел, до книжок і документів, одні з яких згинули назавжди, а інші може ще десь існують у дублікатах, але неприступні читачеві. Тепер навіть у Києві уже немає де по-справжньому працювати науковцеві, аспірантові, студентові, особливо якщо їх цікавить минули України.

Як могла статися ця неймовірна трагедія? Чому? За яких умов? Чиїми руками і в який спосіб це робилося? З якою метою?

Відповідь на ці питання мав дати процес над людиною, яка була спіймана на місці злочину — працівником бібліотеки Погружальським. Процес проходив наприкінці серпня цього року в Києві, в невеличкому залі народного суду по Володарській вулиці.

Однак з самого початку процес набрав дуже дивного характеру. Старанно обходилося все, що хоч якось могло нагадати про політичний характер злочину, про його спрямованість проти української культури. Зате всі: прокурор, суддя, захисники, сам підсудний і заздалегідь підготовлені свідки — наперебій старалися показати, що в підсудного просто поганий характер, і нічого дивного немає в тому, що він взяв і підпалив бібліотеку, щоб помститися її директорові за образу. Довго і нудно обговорювалося такі „важливі" питання: скільки в підсудного було жінок, як він з ними сходився і розходився, які квіти дарував і як ділився майном при розлученні. Адвокат занурювався в психологію багатоженця і показував, які різні кривди з боку співробітників призвели цю тонко організовану натуру до ідеї попалити українські книжки. Сам підсудний розчулено розповідав про те, що коли брав і підпалював книжки, то бачив перед собою не книжки, а фізіономію ненависного директора. У заключному слові він навіть прочитав патріотичного вірша, який починався словами: „Прости мне, родина, прости, страна родная" . . .

Погружальський — казенний патріот. Він писав вірші, це хвалив Хрущова, а потім спалив бібліотеку. На процесі почував себе героєм, і по всьому було видно: знає, що багато йому не дадуть. І справді присудили його до десяти років позбавлення волі . . . „Гуманні" радянські закони на цей раз виявили співчуття до сентиментальних пригод „морально ущербленої людини". Людини, додамо, яка закінчила два вузи і університет марксизму - ленінізму(!) і дуже добре знала, що і для чого вона робить.

Звичайно, від того, що Погружальського присудили б до розстрілу, бібліотека не повернулася б. Але виникає кілька логічних питань.

Чому ні словом не згадували про магнійові стрічки та фосфорні шашки? Адже пожежу було гасити важко. Це пояснюється тим, що палії обкидали книжки магнійовими стрічками та фосфорними шашками. На суді про це — ні слова. А Погружальський з готовістю пояснює, що він усе зробив за допомогою коробки сірників.

Як міг у бібліотеці, де КҐБ цікавиться навіть читачами, протягом десяти років працювати такий сумнівний тип, як Погружальський?

Чому не постало питання про те, що в найбільшій бібліотеці республіки зовсім не існувало ніякого протипожежного захисту? В той час, як сучасні бібліотеки, наприклад бібліотека ім. Салтикова-Щедріна в Ленінграді, обладнані так, що за допомогою автоматичної системи всяке вогнище буде зліквідоване зразу ж (індикатори, відсіки і т. п.)

Чому цінні архівні документи зберігалися не в сейфах, а навалом? Чому відому вже всьому світові трагедію українського народу суд звів до рівня чергової пригоди багатоженця Погружальського?

Чому так пильно наглядав суддя, щоб у залі суду ніхто не вів ніяких записів („что вы там пишете?" „где вы работаете?" і т. п.).

І, нарешті, головне, якщо палієві було байдуже, що палити, то чому він палив саме український відділ, а не, скажемо, відділ марксизму-ленінізму, де він працював? Чому з семи поверхів бібліотеки згорів тільки один — саме той, куди загнали українську книгу. Чому суд замазував цей факт фразами про „пошкодження російської та (!) української літератур".

Ці та інші подібні питання (а їх може бути багато!) на суді не поставали. Та й як вони могли поставати, коли процесом займалося безпосередньо КҐБ, яке навіть свідків попередньо „обробляло", а

(Закінчення на стор. 3-ій)

НА ТЕМИ ДНЯ

Крізь густе сито

Цим разом дісталося критикам. Партійний офіціоз „Правда" дав критикам стусана за „ідейно - низький рівень" критики, за „відсутність партійної принциповости" в оцінці нових творів. Облизалися небораки з „Літературної України" та й собі „давай місити недобитків".

Одних критиків б'ють за те, що „тікають від сучасности і заглиблюються в історію літератури"; інших — за те, що „заражені групівщиною, розглядають твори з позицій приятелізму"; а всіх разом за те, що не помічають „ідейно-шкідливих творів".

Найбільше „гріхів" у львівських критиків, бо вони не вдарили своєчасно на сполох, і видавництво „Каменяр" останнім часом випускає багато „посередніх", а то й „поганих" книжок. Під словами „посередніх" і „поганих", ясна річ, розуміється твори, що не йдуть у ногу із вимогами партії.

А що вже до Івана Дзюби, критика, який написав книжку „Сумлінність художнього досліду", то йому просто пришили, „хибні ідейні засади". „Провина Івана Дзюби полягає в тому, що він, аналізуючи роман Ю. Мушкетика „Крапля крови", обстоює незалежність любови від суспільства".

Здійнявся ґалас! На Івана Дзюбу накинувся насамперед якийсь Л. Санов, як видно, партійний відпоручник Москви, а за ним і землячки: Д. Копиця, С. Крижанівський, В. Іванисенко, В. Козаченко . . . Як це, мовляв, так!? Як може людина бути вільною від суспільства? Ніколи такого не було і не буде!

Отже, ніякої „відлиги" на Україні нема. Все загнуздується, усе скеровується партійними віжками, щоб, бува, ніхто не зверяув із шляху, вказаного Москвою. Для цього мобілізують передусім критиків - цензорів. Ці літературні наглядачі мають не лише пересівати крізь густе режимне сито письменницькі твори, а ще й в зародку вирізувати бруньки, з яких могли б вирости свіжі паростки.

П. Панасенко

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПЛУТАНИНА ПОГЛЯДІВ

Я одержую 12 газет, 3 журнали та 4 бюлетені — це понад 5 фунтів друкованого слова; це приблизно вісім поглядів на ту саму річ. І мені, як читачеві, треба в тих речах-поглядах розібратися та зробити якісь висновки. Але як?

Идеться про останній „кулачний бій" — зустріч. Всі газети і журнали від цих зустрічів рябіють. Скептики читають, потирають руки та хихикають: „Цікаво, хто кого покладе на лопатки?" Я читаю про цей бій роз'єднаного фронту і думаю: хто його почав, хто ним керує і коли він скінчиться? Дехто виразно показує пальцем на Москву. Тоді хто ж ми такі? Політичні вояки, культурні діячі чи маса, з якої треба зробити демократичну (не димо . . .), культурну людину?

Очевидно, наше народне горе в тому, що ми не маємо державного досвіду. Не навчились далекосяжно думати, роздумувати. Наша стратегія, тактика, методи праці у визвольній справі дорівнюють хуторянській громаді, що ставить прогнози — чи буде сьогодні дощ, чи ні. Є горстка людей, що самотужки намагаються тягнути цей важкий громадський віз, та стихія гальмує колеса. Хтось мудрий сказав: коли б ви знали, чого не знаєте, то ви б те мали, чого не маєте!

Дискусія і дискутанти? На перший погляд вони двотактичні: проти зустрічі та за зустріч. Всі ці газетні голоси я вирізую і складаю до окремих тек, щоб у вечері робити над ними „овертайми". Та виявилося, що теки для цього непридатні, бо розбіжностей далеко більше. Прийшлось завести картотеку, в якій є уже кілька газетних поглядів з різними натяками, компромісові та категоричні: „Ми проти визнання УССР за український уряд", „Ми проти культобміну", „Ми в стані війни з Москвою і не маємо права зустрічатися з її аґентами", „Хто зустрічається з підсовєтськими туристами — той юда!" і т. д. Проти цих гасел я не маю жадного застереження. Але я в жадній газеті не зустрічав, щоб хтось визнавав т. зв. уряд УССР за український. Ніхто ніде не сказав, що культобмін ми мусимо визнати чи підтримувати. Це від нас не залежить і в цій справі ми безголосі. Є ще газетні голоси й такого характеру: русофіли, зміновіховці, зрадники, запроданці, безхребетні та хворі. Цей „словник" можна продовжувати без кінця. Нам здається, що він краще надається для сатири та гумору.

Щождо газетних голосів, які пропонують зустрічатись з українськими туристами, то вони перегукуються в один голос: зустрічатись, говорити, впливати і переконувати. Тут треба шукати рації. Говорити і впливати — це не те саме, що визнавати. Тут свідомо переплутано погляди.

Туристи беззбройні й голі, як сухий стовбур. У нас арсенал зброї: нищення українців Москвою, голод, терор, убогість, русифікація і т. д. У нас стільки зброї, що гріхом було б не наступати. Ми ж б'ємо на сполох: утікаймо! Жах і ще щось більше . . .

Ми не мусимо цікавитися тим, що нам розповідають. Становище в Україні ми знаємо. Але ми мусимо їм доводити, що правда в Україні буде; показати їм, що ми маємо тут у вільному світі. Не повірять? Назовні може — в душі признають. Людина досі не розгадана. Напевно серед туристів є патріоти не гірші за нас. Вони живуть у ворожому полоні під маскою льояльности. Коли б цього не було, це була б наша найбільша трагедія. Україна тоді виглядала б як поле без рослин.

Є підстави думати, що туристи в дечому переконуються. Я. Баш і С. Крижанівський на зборах письменників розповідали про свою подорож по ЗДА. Що вони говорили, ми не знаємо. Але в „Літературній Україні" ч. 9. пишеться так: „Я. Баш і С. Крижанівський розповіли присутнім чимало цікавого про життя і побут багатих економічно, але духово бідник капіталістичних країн, про свої численні зустрічі з американськими людьми, зокрема з українцями, які в різні роки еміґрували за океан".

В перевагу економіки вже й газета повірила. Це ж щось таки значить?

Плутати погляди, перекручувати думку — це голос антигромадянина. Ось приклад: Один промовець, щоб залякати читача, цитує з „Літературної України" С. Крижанівського про подорож по ЗДА: „Ми не тільки робили маршруту від міста до міста, від хати й до хати, а й від серця до серця". Виходить, що наші люди з туристами побратались. Нічого подібного. Промовець нечесно зацитував написане, бо далі закінчується думка словами: „всюди разом з проґресивними заокеанськими українцями ми вшановували пам'ять Шевченка". Це ж уже що інше. Отож, нам, читачам приходиться перевіряти цитати, якими послуговуються нечесні дискутанти.

Я переконаний, що розмови з туристами принесуть якусь користь для України. Розмови приватні, але зорганізовані, продумані, речеві й на повний голос. Через туристів його почують і кремлівські боси. Хай знають, що ми зорганізовані і ведемо боротьбу за волю свого народу. Наступати, і тільки наступати! Закривати самому собі уста в країні волі, це було б самогубством.

Ол. Зозуля

В СПРАВІ НАУКОВОЇ УКРАЇНІСТИЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ

В „Студентському Слові", додатку до „Свободи" з 20-го лютого ц. р. у статті „Становище в справі Фонду Катедри Українознавства" при обговоренні проблеми української наукової продукції автори в дуже рожевім світлі представили обставини наукової українознавчої праці, між іншими порушивши також мою наукову працю. Там написано: „Завдяки стипендії від архідієцезіяльного уряду у Філядельфії проф. М. Чубатий пише вже другий том „Історії Українсько - Католицької Церкви". Далі вичислено інші стипендійні благодаті для старших українознавців. На ділі так не є.

Я справді пишу вже II том, але не „Історії Українсько-Католицької Церкви", а „Історії християнства в Україні". Перший том (коло 800 стор.) уже закінчується друком і вийде як черговий том „Праць Українського Католицького Університету в Римі", недавно заснованого Його Блаженством Иосифом Сліпим. Кошти друку погодився ласкаво покрити Його Блаженство.

Микола Чубатий

ПРО НАЗВУ „КОНЦЕНТРАЦІЙНИЙ ТАБІР"

Не знаю, про яку „фальшивку" в „Свободі" з 18-го лютого ц. р. пише п. М. Млаковий у своїм листі до Редакції бо — скаржиться він — того першого листа його не надруковано. Але зовсім не розумію, чому він так гнівається, що „Свобода" „настирливо вживає терміну совєтські концентраційні табори". Така постава — пише він — чести „Свободі" не приносить(!?).

При цій нагоді розправляєся п. Млаковий з редакторами, зокрема тим, як саркастично пише він, „фахівцем від радянськости" (!?), і шкодує, що того редактора свого часу не запакували большевики до котрогось концентраку, бо тоді, мовляв, добре знав би належну їм назву.

Назви (а не терміни!) „концентраційний табір", „концтабір", „концентрак", „концляґер" — уживані в пресі вільного світу, а також в усій українській пресі на еміґрації. Десь у 1949, здається, році, українські націоналісти, не порадившись з п. Млаковим, видали велику „Мапу концентраційних таборів в СССР". Під цією назвою вийшов ряд антикомуністичних публікацій. Відома Комісія Керстена, що досліджувала большевицьку практику, уживала ці назви. І цю назву прикладається однаково як до большевицько - московських, так і до гітлерівських катівень.

Звичайно, в окреслюванні цього диявольського винаходу 20-го століття окремі письменники та публіцисти вживали й інших назов: „млини смерти", „фабрики смерти" та ін. Називають їх і „таборами невільничої праці", як, зокрема, назвав сенатор Еверетт Дірксен у своїй резолюції на 47-мі роковини проголошення державної незалежности України.

Слово „пекло" має також багато синонімів, а зокрема такі, здавалося б, невинні, як „підземне царство", і „царство тіней", а проте від цього не перестає воно бути пеклом.

М. Паращак

Бостон Масс.

СВОБОДА SVOBODA
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

К. Крупський

ЕКСТРЕМІСТИ?

Перед виборами президента ЗДА появилася в пресі серія статтей з оглядом діяльности крайньо-правих елементів американської спільноти, т. зв. екстремістів. Для вдумливого читача ті огляди відразу видавалися необ'єктивними та однобічними — в основному скерованими проти республіканців. Це потверджував факт, що давніше подібних оглядів про крайньо-праві елементи в пресі не було, хоч „екстремісти" в Америці не переводились.

Огляд крайньо-лівих подавали консервативні кола в своїй пресі, однак ті огляди не доходили до широких мас, бо преса у великій більшості опанована колами, які подекуди скоріше знаходять спільну мову з прихильниками „далеких лівих", як з консервативними або „далекими праправими" колами.

Політика, — це дуже складний лябіринт, і для тих, що нею не кермують, вона часто видається зовсім незрозумілою. І тому політик, що творить і кермує політикою, для широкого загалу виглядає як людина, яка одне говорить, а щось інше думає, одне робить, а щось інше з того виходить. Щоб стояти ближче правди в політичних спорах, обов'язково треба запізнатись не з одною, а з усіма спірними сторонами, головно з тією слабшою стороною, яка, не маючи до розпорядження преси, радіо і телевізії, не може себе проявити так, як та сторона, яка ті засоби комунікації мас.

Перед нами 250-сторінкова книжка „Ніхто не сміє називати цього зрадою". Автор її є Джан А. Стормер, *) професійний журналіст, що під час Корейської війни служив як історик американського летунства.

Пачавши від лютого 1964 р. цю книжку видавали по два-три рази місячно накладом 100 - 200 тисяч примірників. У липні видано її один мільйон, а в серпні мільйон шістсот тисяч примірників, так що протягом семи місяців вийшло її майже три з половиною мільйони примірників.

На обкладинці книжки сказано, що це — обережна компіляція фактів із сотень конґресових і сенатських свідчень про комунізм та з десятка авторитетних книжок про комуністичну - соціялістичну конспірацію, що має своєю ціллю поневолити Америку.

І справді, майже на кожній сторінці наведено тут цитати з доходжень конґресових і сенатських комісій, які образово представляють стан комуністичної інфільтрації в Америці в роках 1940 - 50. Преса, видавництва, робітничі спілки, школа, сектантські церкви, державні інституції були об'єктом підривної роботи комуністів і прокомуністів.

Алджер Гісс, Джон Стюард Сервіс, Віленд, Курі та багато інших людей, що займали високі державні становища, це не окремі випадки, а продукт послідовно-підривного руху, який за кількадесят років оволодів більшою частиною світу. Цей рух в Америці не почався в 1940 - 50 роках. Коріння його бере свій початок у фабіянській асоціяції в Англії, засновниками якої (в 1884 р.) були марксисти або прихильники марксизму. Вплив цієї асоціяції перекинувся на визначні американські університети, і так постала в цій країні маса прихильників соціялістичного руху. Імена прихильників цього руху, які Джан Стормер наводить у своїй книжці, ще й нині є передовими в американській пресі, шкільництві, судівництві та інших ділянках життя.

Ці люди мали рішальний вплив на те, що в Китаї запанував комунізм, а також на створення комуністичного причілка під боком Америки — комуністичної Куби.

Китайських комуністів вони представляли як „аґрарних реформістів", а Кастра — як „відданого католика". 30 мільйонів американських глядачів чули й бачили на екранах телевізорів, як Ед Салліван питав Кастра: „Ви не комуніст, правда Фідель, що ні? Ви — відданий католик, чи не так? Нарід Америки має велику пошану до вас і до ваших борців тому, що ви дієте в дусі Джорджа Вашинґтона". (ст. 52).

Герберт Меттюс, репортер „Ню Йорк Таймсу" порівнював Кастра з Абрагамом Лінкольном. Американський амбасадор на Кубі доносив Державному Департаментові про те, що Кастро — комуніст. За це, на домагання прокомуніста Віленда, який мав великий вплив в тому Департаменті, Гарднера звільнили. Навіть Ніксон не міг переконати през. Айзенгавера, що Кастро — комуніст. Промовляючи в Пенсильванійському університеті, Дін Раск порівнював Мао Тсе-тунґа з Джорджем Вашинґтоном і заявляв, що китайська революція не змагає до диктатури.

Минулого року американська преса глузувала з екстремістів, мовляв, вони закидають зраду американським президентам. Пригадую, що українська преса також повторювала це за американською пресою. Джан А. Стормер не закидає президентам зради. Він тільки вияснює, які осяги і за котрих президентів вдалося комуністам зробити. Він цитує слова президентів про загрозу комунізму, виголошені перед їхніми виборами, і наводить їхні гадки на цю справу, висловлені під час їхнього урядування. На 80-ій сторінці автор каже: „Промова през. Кеннеді була повна суперечностей. Він висмівав як „фанатиків" тих, хто говорив: „Мирові конференції не вдаються, бо росіяни перехитровують нас". Він також глузував з тих людей, які заявляли, що російське панування на сході Европи є „наслідком Ялти", а втрата Китаю — наслідком „зради на високих становищах". Однак, 13 років перед тим Джан Кеннеді виступив з промовою, якій „Бостон Глоб" присвятив статтю під наголовком „Кеннеді каже, що Рузвелт продав Польщу червоним". А через рік після тої промови Кеннеді заявив про втрату Китаю: „Те, що наші вояки здобули, наші дипломати і президент прогайнували".

Як мотто до розділу „Ріст світового комунізму", автор цитує слова Френкліна Д. Рузвелта: „Я не вірю в комунізм більше від вас, але не бачу нічого злого в комуністах нашої країни. Кілька моїх найкращих приятелів є комуністами".

Не диво, що тоді комуністи в Америці були такими сильними й популярними. Роля Інституту Взаємин з Пацифіком у відданні 600 мільйонів китайців під комуністичне панування це таки була зрада американського народу, який тепер виставлений на загрозу аґресії збоку червоного Китаю. Навіть читачеві, який свідомий того, що в політиці „одне говориться, а щось інше думається", зібрані Стормером факти переконують. Читач разом з автором запитує: в імені чого Америка допомогла Москві своїми інженерами і матеріялом, будувала в СССР наймодерніші фабрики, визнала комуністичний уряд, дала 11 більйонів „ленд-лізу" під час другої світової війни, вже за Хрущова продавала большевикам пшеницю і т. д. Чи на те, щоб комунізм поборов свободу в цілому світі?

Факти про те, хто і для кого працював в ЮНЕСКО, дають також відповідь не одному українцеві на те, чому в парадах прапорів народів чинники з ЮНЕСКО, тут в Америці, так цупко трималися совєтського прапора України. Факти про пресу дають відповідь на те, чому „Вашингтон Пост" нападав на пам'ятник Шевченкові, чому „Лайф" і „Тайм" зіґнорували відкриття цього пам'ятника.

Читач довідується про неймовірні речі, як то дотації з фундації Рокефеллера і Форда йшли на поширювання комуністичної пропаґанди під різними гуманітарними видами.

Коли я хотів позичити цю книжку в публічній бібліотеці, то помічник бібліотекаря, мабуть студент, сказав мені, що її нема бо, мовляв, Джан Стормер пов'язаний з „Бирч Сосайті". А коли я запитав, чому в бібліотеці є книжки Маркса, Леніна, Сталіна та інших, то він сказав, що відповідь на це питання може дати мені керівник відділу бібліотеки.

Треба ствердити й те, що не тільки Стормер, але також інші консервативні автори, яких доводилося мені читати, недостатньо обізнані з питанням поневолених народів Совєтського Союзу. В їхніх книжках подекуди пекуче бракує арґументів, які зміцнили б ці їх праці.

Ось так на ст. 49-ій своєї книжки Стормер пише: „Хру-

(Закінчення на сторінці 6-ій)

УКРАЇНА ОБВИНУВАЧУЄ

Закінчення зі стор. 2-ої

від працівників бібліотеки брало підписку, що вони не будуть „болтать лишнее"?

І все таки дещо на процесі виявилося. Наприклад, що протягом багатьох років з українських бібліотек масово вивозяться і знищуються книжки. Це говорив на свій захист Погружальський: мовляв, не такий я вже злодій, і до мене книжки нищили в організованому порядку. Це була, так би мовити, юридична контратака Погружальського. На це суд знайшов таку відповідь: книжки нищилися на законній підставі, бо існує якесь розпорядження про ліквіцію „идейно и научно устарелых книг". Питається: за що ж засудили бідного Погружальського? Адже він всього - навсього ширше застосував вищенаведену формулу! І чи не це мав на увазі ображений палій, коли в процільному віршованому монолозі говорив:

Враги культуры на свободе.
В тюрьму попался только я.

А втім, про долю Погружальського очевидно подбають його спільники і однодумці. Ми ж подумаймо про висновки, які з цієї справи випливають.

Виморовши голодом мільйони українців у 1933 році, закатувавши кращих представників нашої інтелігенції, душачи найменшу спробу мислити, із нас зробили покірних рабів. Віддаючи державі всі сили і плоди своєї праці, ми не встигаємо подумати: Хто ми? Для чоо живемо? Куди нас ведуть?

Нам вже не раз плювали в обличчя. В цьому ж році плюнули особливо нахабно. Спалили найбільшу українську бібліотеку. Зірвали місток між нашим минулим і сучасним.

Коли ми навіть від цього плювка не опам'ятаємося і підставимо покірно заплющені очі під інший, тоді хто ж ми, як не „раби, підніжки, грязь Москви"?

Чим можна налякати український народ? Знищити його? Це було не підсилу навіть Сталінові.

Пограбувати? Але ж він і так щороку віддає все, що має.

Відібрати мову? Це робиться щодня. В містах вона давно на становищі прибиральниці, а в селах калічиться, як порепані на буряках руки колгоспниці.

Знищити пам'ятки культури? Зірвали найстарішу Десятинну церкву, знищили Михайлівський і Успенський собори, а зараз руйнують найстародавніші церкви по селах...

Невмируще серце України живить історія. Вона народила Шевченка і тисячі національних героїв, і вони можуть знову воскреснуть в кожному юнакові й дівчині. Ось чому історію України заховали від нас і стали випалювати її „кальоним железом".

Наші діти вивчають у школі історію російських царів та їх полководців - душителів. Про своїх предків дітям дають фальшиві поняття. Але в архівах лежать, як динаміт, книжки, факти. До них мають доступ тільки тюремщики. Проте, когось вони пекли навіть за семи замками.

Українські книжки спалено. Як ці книжки проходили російську і австрійську цензуру — про це ще колись напишуть дивовижну історію. Але навіть те, що міг стерпіти білий монархічний шовінізм, не може стерпіти червоний. Він казився від люті, що колись ці книжки можуть вирватись на волю. Вони витримали сталінський терор, витримали гітлерівську окупацію. Потім їх стали вивозить на макулятуру як „идейно устаревшие". На одному з семи поверхів в будинку бібліотеки вони притулилися на дерев'яних поличках і чекали дальшої „чистки". Вони валяються, рвуться, гниють мільйонами, на купи звалюються по монастирях. Але російський чорносотенний рух нетерпимий, він не хоче чекати, він войовничий!

Українці! Чи знаєте, що вам спалено? Вам спалено частку розуму і душі. Не тієї, яку сталінський терор зацькував, заплював і загнав у п'яти, а тієї, що мала ожити в наших дітях і внуках. Вони спалили храм, де відроджується душа.

Російський великодержавний шовінізм, як і антисемітизм, давно реабілітований в колоніяльній імперії, яку називають СССР. Наступ ведеться широким фронтом, і не тільки на Україну, а й на Білорусію, Прибалтику, Закавказзя, Середню Азію, наступають не лише офіційно, а й отак, як Погружальський та ті, що стоять за його спиною. Пожежі національних бібліотек в Туркменії (Ашхабад) та Узбекістані (Самарканд) — хіба це не кільце одного чорносотенного ланцюга?!

Шовінізм є скрізь — на керівних посадах і в секретних розпорядженнях, але про нього не можна згадати словом, ніби його не існує. Зате на кожному роздоріжжі кричать про „український буржуазний націоналізм". Шовінізм вас душить, а ви кланяєтесь його інтернаціональному мундирові. Він глузує з вас, а ви клянетеся в любові до „великого російського народу".

Шовінізм всемогучий, бо чує в себе за спиною офіційну підтримку. В очах наших поневолювачів люди, що розуміють велику трагедію України, є державними злочинцями. Але ми не побоялися б поставити свої підписи під написаним, якби нас судили публічним судом і покарали так, як Погружальського за знищення української академічної бібліотеки. Але ж ми живемо з вами в країні, де за слова правди людей нищать по-злодійськи, без суду.

Хіба не вчинили кілька років тому дику розправу над групою київських та львівських юристів, що хотіли у Верховній Раді та в ООН підняти питання про колоніяльний гніт на Україні, про ігнорування навіть куцої сталінської конституції? Таємний „суд" і розстріл — ось відповідь на спробу підняти голос за права уярмленої нації. А щоб про це не дізналися нащадки, всі матеріяли дізнання і суду були знищені...

А в цей час, коли творяться діла, яким могли б позаздрити середньовічні інквізитори, верховний балакун з усіх трибун розпинається, що у нас немає політичних в'язнів, що „диктатура пролетаріяту" переросла в загальнонародну демократичну державу. Якщо кляп у роті і таємне знищення політичних противників — демократія, то що ж тоді фашизм?

Показовий той факт, що бібліотека була підпалена 24-го травня в час Шевченківських свят. Це надає події особливого зловісного характеру. Може не всі знають, як багато робилося протягом 1963-1964 рр. для того, щоб у цих святкуваннях не було нічого Шевченківського. Зовні Тараса ніби вславляють. Бо що ж інакше робити з ним? Але насправді йде велика війна з Шевченком. Його найбільші політичні поезії („Осія глава XIX", „І мертвим і живим...", „Розрита могила" та ін.) замовчуються. Є спеціяльна вказівка суворо наглядати за Шевченківськими концертами й вечорами, щоб вони проходили на рівні гопака, а то, не дай Боже, сплине щире слово Кобзаря, пробудить у когось думку про Україну, про „нашу, не свою землю". Але скільки в журналах і газетах було цензурою знято матеріялів-статтей, віршів про Шевченка, в яких сексоти побачили „натяки" на сучасне становище України!

Шевченка боявся цар. Бояться його й наші партійні царисти, бо недарма вони стягнули на гору в Каневі на день свята хмару війська і міліції та переодягнених кагебістів. А чи були там люди?.. Людей впускали до Шевченка по перепустках...

Але вершиною всього цього були події 22-го травня в Києві. У цей день традиційно відзначається річниця перевезення Шевченкових останків з Петербурга і поховання Шевченка в Каневі. До пам'ятника Шевченкові в Києві збираються люди, співають пісень. Так було протягом кількох років. Цього ж року начальство, виконуючи загальний план роботи „по Шевченку", вирішило цього не допустити. Напередодні викликали в ЦК ЛКСМУ групу молоді, яку вважали ініціятором цієї справи, і сказали, що цього не можна допустити. Чому? „Тому, що подібні маніфестації — образа великого російського народу". Так дослівно і було сказано: „образа великого російського народу". Дико, але послідовно. А потім декани і парторги бігали по студентських аудиторіях і попереджали, що хто буде помічений біля пам'ятника Шевченкові 22-го травня, того автоматично виключають з вузу. Неймовірно? Спитайте в студентів університету, пединституту, мединституту, у працівників інститутів літератури, фольклору та етнографії, державлітвидаву та інших видавництв, яким дзвонили по телефону навіть секретарі ЦК ЛКСМУ, суворо попереджали про це.

І все ж увечері 22-го травня зібрався біля пам'ятника великий натовп молоді. Їх зняли на кіноплівку і тепер „тягають". Декого зняли з роботи, декого збиралися зняти, поки не прийшла з Москви вказівка: „не роздувать справу".

Так вони бояться Шевченка. І так воюють з ним. А війна з Шевченком — це тільки частина війни з українською культурою і українським народом. Спалення україніки в публічній бібліотеці — також частина цієї війни ... „Учітеся, брати мої, думайте, читайте" — закликав Шевченко.

ДУМАЙТЕ...

Ми знаємо, що народ безсмертний, його не задушиш, не спалиш його духа. Звичайно, коли в народі є дух боротьби. Але коли немає того духа — він стає мертвим. Не втішаймо себе вічною істиною про безмертя народу — його життя залежить від нашої готовности постояти за себе!

ВІДПОВІДЬ ВАЛУЄВЦЯМ XX СТОРІЧЧЯ

„У школі ч. 20 у Києві на учнів — у бібліотеці 16 000 томів, з них на українську клясичну та совєтську літературу припадає лише 480". Або: „Заходимо да 118-ої школи. Її вважають за кращу в Подільському районі столиці. Тут у 17 клясах навчається 700 учнів. У шкільній бібліотеці — 6-136 книжок. З української клясичної і сучасної літератури лише 400 книжок..."

Це — точні цитати з київської „Літературної України" з 23 жовтня мин. року. Русифікація, що її продовжує нове „партійне керівництво" у Кремлі, набрала на Україні такого розмаху, що вже навіть „Літературна Україна" не може далі позичати в сірка очей. „Хіба можна миритися з тим, що на 30 000 шкіл республіки із 7 000 000 учнів дитяча книжка виходить тиражем у ... 30 000 примірників?" — запитує „Літературна Україна" стривоженим голосом, бо, чого доброго, коли далі так ітиме, то й редакція опиниться без праці.

Але не обвинувачуймо „Літературну Україну", бо це найлегше робити, зайнявши „бойові позиції" аж за океаном. Запитаймо самі себе ми, українська мільйонова еміґрація, що ми конкретно робимо, щоб ще більше допомогти поневоленим братам на Батьківщині?

Так, дещо вже зробили. Вийшло декілька книжок про Україну різними мовами світу, вийшов 1-ий том англомовної української енциклопедії, щойно опубліковано англійською мовою сумлінно написану книжку д-ра Я. Білінського „Український націоналізм і совєтська національна політика після другої світової війни"... Є декілька важливих чужомовних видань АБН. В Арґентині вийшла „Історія України" проф. Д. Дорошенка еспанською мовою. Можна навести ще з десяток прикладів. Однак, цього ще дуже мало, порівнюючи з тим, як спустошує українську душу ворог на Україні. До речі, й праця д-ра Я. Білінського вийшла коштом не української еміґрації, а університету Рутґерса, як і декілька інших чужомовних праць українських учених.

Так перед нами на ввесь ріст постають два великі завдання. Перед українською громадою — фонди, щоб уможливити видання книжок і дальшу працю українських науковців і письменників, а перед ними — не залишати, не відкладати певних українознавчих тем на майбутнє. Рівною мірою стосується це і української літератури для дітей та молоді — без них немає продовження національних традицій, мови, культури. Об'єднання Працівників Дитячої Літератури, ОПДЛ, має десятки рукописів, але вони лежать „живими мерцями", бо немає фондів на видання. Те саме і Об'єднанні „Слово". Це тоді, коли ворог на Україні всіляко гальмує розвиток нашого письменства, а вже видані книжки старається не допускати до читачів. Тим часом, наприклад, для видання української дитячої літератури за кордоном не треба навіть спеціяльних збірок — треба тільки, щоб батьки масово купували книжки для дітей та дбали, щоб наші діти їх читали. Часом і за демократії вдаються до здорового примусу, який принесе користь для всіх. Не даремно вже й уряд починає звертати увагу продуцентам розкладницьких телевізійних фільмів.

Ми справедливо критикуємо московського ворога. Але ми також повинні подивитись на себе, бо одна річ — заперечувати зло лише словами-протестами, а інша і куди важливіша — заперечувати його конкретною, послідовною працею. Продовжувачі валуєвських „указів" в СССР повинні відчути, що українська еміґрація це могутня сила, яка має найважчу зброю нашого віку — зброю наукового, політичного і мистецького слова. Українські видання рідною і чужими мовами — це досягнення всієї української науки, літератури, культури, а не лише еміґраційної. Коли „Літературна Газета" в Києві може лише несміливо нарікати — то ми можемо й мусимо тут бити з усіх гармат. Науково - культурний фронт, як і фронт рідного шкільництва — повинні стати об'єктами наших найголовніших турбот і зусиль, в тому числі й економічних. Треба створити Фонд Культури, членами якого стали б усі українці у вільних країнах світу. Такий український світовий фонд, що заохочував би до праці і видавав важливіші праці, — був би справді реальною відсіччю, рішучим ударом вільних українців по руках валуєвих XX століття, а в політичному аспекті — відчутним українським ударом по ґеноцидній Москві.

В Об'єднаних Націях і ЮНЕСКО лежать десятки наших політичних петицій, пояснень і роз'яснень. Ми пояснюємо тим, кому і так все ясно. Петиції залишаються без відповіді. Але наукова чи політична українська книга — рідною чи іншою мовою, як і видатний літературний твір — їх не можна замовчати. Вони промовляють уже самим фактом своєї появи, їх годі викинути із світових бібліотек, і вони напевно знайдуть відгук у передових колах Заходу. Так наука й культура реально підтримають наші політичні заходи, які часто замовчуються. Створення Українського Світового Фонду Культури — це одна з проблем, над котрими мали б задуматися представники вільного українства на Світовому Конгресі, якого ми так довго очікуємо. Т. Шевченко ставив на сторожі коло нас слово; Леся Українка називала слово зброєю. Коли ми по-справжньому шануємо геніяльних діячів України — не марнуймо ж тієї зброї, що має силу більшу від найбільших атомових бомб — силу ідей.

(Л. Є.)

Козацький День у Шикаґо

Це був день урочистостей, що їх організувала управа станиці Українського Вільного Козацтва (УВК) ім. ген. І. Омеляновича-Павленка в неділю 8 листопада, з приводу посвячення прапору цієї відновленої за межами Батьківщини, української традиційної організації. За церковною урочистістю слідував бенкет, а потім концерт.

Урочистий молебень з посвяченням прапору відбувся в соборі св. Рівноапостольного Великого князя Володимира УАПЦеркви. Відправляли його шість священиків: декан Шикаґської округи Протопресвітер о. Ф. Білецький, капелян УВК Архипресвітер генерал хорунжий УВК о. О. Новицький, митрофорний протосрей о. Іл. Нагірняк, прот. о. Ів. Кристюк, о. М. Митулинський в сослуженні о. діякона Н. Коваля і всього причту.

Співав соборний хор під орудою проф. Ів. Трухлого.

Храм був переповнений парафіянами, прихожанами та делеґаціями від комбатантських і молодечих об'єднань з їхніми прапорами та громадських організацій.

Були присутні представники: Міжкомбатантського Комітету, Братства УСС-ів, Союзу Українських Ветеранів, Братства Карпатських Січовиків, Т-ва к. в. УПА, бравство І-ої УД УНА, Спілки Української молоді, Обєдн. Демокр. Молоді, Ліги Православної Молоді, Укр. Гетьманської Орґанізації, Орг. Чотирьох Свобід України, Антибольшевицького Бльоку Народів, УРДП, Укр. Народного Союзу, Укр. Робітничого Союзу, ДОБРУС-у, Академічного Т-ва „Запоріжжа" й „Чорномор'я та інші.

Кінчився чин посвячення. Всі священослужителі, а за ними генеральна старшина УВК цілують прапор. Військовий Отаман передав прапор Станичному Отаманові, а той доручає його полк. А. Кущинському.

Слідувало слово капеляна УВК Архипресвитера о. О. Новицького. Він згадав про історичну славу українського козацтва у його боротьбі за віру Христову й за волю України, підкреслив велике значення відновлення у вільному світі Козацького Руху з його святими й лицарськими традиціями та пояснив символічне значення прапору, як емблеми єдности й вірности Богові й Україні, і побажав козацтву донести той прапор до вільного Києва. Щирим побажанням козацькій організації успіхів і розвитку її діяльности з уст декана протопр. о. Ф. Білецького та співом многоліття церковна урочистість закінчилась. Прегарний козацький прапор зробив козак Т. Бабюк в Рочестері.

Після тієї урочистости святочна громада перейшла в залю парафіяльного будинку, де на сцені стояв удекорований зеленню й живими квітами прекрасний образ Покрови Пресвятої Богородиці з засвіченою лямпадкою. Це був твір пензля молодої козачки С. Офіяри, талановитої учениці мистецької студії козака проф. П. Зінченка...

В залі вже чекали на гостей козацькі господині з посестрою генераловою Ф. Омелянович-Павленковою, готові приймати бенкетом учасників здвигу. Були це членкині станиці та прихильниці Козацького Руху старші й молодші: М. Новицька — заслужена діячка Червоного Хреста Американської Армії, Євг. Іващукова, В. Кущинська, Ем. Семків, М. Смаль, С. Офіяра, Л. Теркунівна, Л. Бусел, М. Іващуківна і Л. Безпалко...

Станичний Отаман полк. Б. Шевченко словами привіту відкрив святочну трапезу, призначив на тостмайстера свойого заступника Сотенного Товариша УВК В. Іващука та попросив капеляна УВК о. О. Новицького поблагословити страву.

Той дух взаємної приязні та побратимства між присутніми ще більше піднісся після щиросердечного слова культ.-освітнього референта станиці посестри Сотника УВК Фатими Омелянович-Павленкової та привітальної, зворушливої промови Військового Отамана УВК Ів. Цапка.

Приємний настрій, що запанував в залі, ще більше прикрасився виступом красуні-декляматорки Ліди Селезнівської-Теркан.

На той козацький день наспіло дуже багато привітань, а саме: від президента УНР в екзилі д-ра С. Витвицького Гетьманівни Єлисавети Кужім-Скоропадської і ще коло 20 привітів.

Промовляли: Полк. УВК А. Кущинський, як заступник Генер. Осаула Військового відділу ген. хор. УВК В. Дяченка, інж. Ст. Куропась від Головної Управи УНСоюзу, пані Уляна Целевич від організацій Визвольного Фронту, пані Катерина Баран від Об'єднаних відділів УРСоюзу.

Глибокою своїми тезами й розвиненням думки про значення українського козацтва була промова генерал-хорунжого Йосифа Мандзенка.

Далі слідували привітальні промови представників українських комбатантських об'єднань, повні побратимських виявів, побажань та програмових передбачень спільної праці з УВК. Це були такі промовці: Інж. Ст. Ґоляш — голова Укр. Міжкомбатантського Комітету в Шикаґо, Майор В. Рудецький — заст. голови Головної Управи Союзу Укр. Ветеранів, Інж. М. Фещенко-Чопівський — голова місцевої станиці СУВ, Майор Інж. М. Харів — секретар і представник від Братства 1-ої Укр. Дивізії УНА, посестра Н. Ґоляшова — представниця вояків Т-ва к. в. УПА.

Промовляв ще Пор. Ст. Будний від академічних козацтва „Запорожжа" і „Чорноморря".

Особливо треба відмітити промову білоруського генерала Н. Демідова, висловлену в його рідній мові.

Сердечно прочулими були промови високо достойних Пань вдовиць по українських генералах: Ол. Чабанівської і Ф. Омелянович-Павленкової.

Дуже гарну, ідейно-пропаґандну промову виголосив заступник станичного отамана сотникУВК проф. В. Іващук про чотири основні моменти в поступованню й чинності Козацького Руху.

Промовляли ще представники й носії ідей своїх організацій: Іван Лукашевич від УРДП, м-гр. М. Головатий від Християнського Руху та Д. Завертайло від ОДУМ.

З особливим підкресленням відмічаємо привіт від „Національного Козачества в США" члена його окружного правління Міхаїла Еґраса.

Промову-доповідь виголосив о. протоєрей Ів. Кристюк.

Вдячною молитвою, що її він прочитав у кінці, бенкет було закінчено.

Програмою концерту в залі школи св. Миколая, як і бенкетом, керував —побратим В. Іващук.

Деклямувала спочатку його донька Марічка-пластунка, студентка Вищих Курсів Українознавства св. Володимира, вірш „Боже, храни Україну!"

Потім виступив Ансамбль молодих бандуристів з 19 осіб і 14 хористок. Дуже гарно представив їх на сцені В. Іващук, розповівши про історію заснування цієї молодечої капелі, про заслуги організатора Мих. Кота та про цікавий життєпис і патріотичну жертвенну працю їхнього учителя й диригента Петра Китастого.

Звуки бандур і чисті голосочки, а між ними — солістки В. Кириченко та рецитаторки Л. Кот, творили такі чари, що захоплювали до глибини душі.

Між виступами ансамблю вшанував програму концерту і маестро Григорій Китастий. „Дума про Сагайдачного" з опери „Тарас Бульба", „Гомін українських степів" та безприкладно гумористичний „Явтух" — він виконав віртуозно.

У другій частині концерту гарно репрезентувалась духова оркесантра осередку СУМА ім. М. Павлушкова, що під батутою проф. Ів. Поваляченка вже виробила собі заслужену славу.

На закінчення цього репортажу слід підкреслити, що успіх „Козацького дня в Шикаґо" треба зокрема завдячувати ще й пропаґанді, яку провадив побратим В. Іващук радіоавдиціями, летючками та мистецьки надрукованими запрошеннями з виписокою слів Генерального Контролера проф. д-ра Ів. Розгона про значення козацької ідеї. Програмка на це свято була оздоблена мистецькою обкладинкою з символічним рисунком Марії Гарасовської-Дячишин.

Ант. Кущинський

„Ой, не ходи Грицю" на сумівській сцені в Шикаґо

23 січня в Домі СУМА театральний гурток СУМА (режисер Людмила Боровська, мистець-декоратор Ол. Боровський) поставив відому п'єсу „Ой не ходи, Грицю". В головній ролі Марусі виступила сама режисерка, ролю Гриця виконував Микола Козицький, ролю Хоми — Богдан Глібчук.

В цій п'єсі від згаданої трійки залежить успіх чи неуспіх цілого лицедійства „Ой, не ходи, Грицю". І якби всі три чолові персонажі були „на висоті" на протязі всіх 5 дій, то п'єса була б вдала.

На жаль, М. Козицький в ролі Гриця не дорівнював своїй партнерці, що грала Марусю.

Це особливо помітно було в 4 і 5 діях, де актор виглядав наче невдоволеним чи втомленим після попередніх трьох дій. Досада глядача збільшувалася тим, що в попередніх діях Гриць все таки був на пристійному рівні. Як ми пізніше довідались, цей актор нездужав, але мусів грати, бо не було заступника.

Богдан Глібчук дав гру, яка більш-менш гармонізує з його скаргами, (що „прорвалися" одного разу) на свою лиховісну вроду та на батьків, що ту вроду йому дали.

Проте, треба признати, що в рішальних моментах належного драматичного звучання, звучання на межі з трагізмом, Глібчуків Хома не осягнув.

Поза тим, рухи, жести, зовнішня подоба — були до речі на своєму місці.

Галина і Потап (Ірина Кліщ і Павло Крутяк) — це „дублетна пара" до Марусі та Гриця. Коли перша головна пара грає на повну потужність, то гру дублетної пари можна (і слід, бо п'єса довга) зводити до мінімуму.

Зате Дарина (Іня Гікава) як Марусина подруга має в п'єсі своє окреме місце і функцію, як антипод Марусі.

Дарина — це втілення жіночої відданости, глибокої, справжньої любови до свого обранця.

Сцена, коли Дарина просить Марусю „не завертати голови" Потапові, залишити його для неї, Дарини — змістово одна з найкращих сцен у п'єсі. І. Гікава глибоко вчулася в свою ролю і віддала її в рухах.

Треба зазначити, що в розкритті цього важливого „конфліктного вузла" п'єси інші персонажі (поза Дариною) не були достатньо цілеспрямовані й яскраві.

Хочемо спинитися ще на Марусі-божевільній (5-та дія).

Маруся в останній дії була така ж переконлива, як і в попередніх.

Досить добре проведено групові сцени хлопців і дівчат, особливо з колядою.

Прекрасні були декорації (Олександер Боровський).

Заля була повнісінька.

А. Юрняк

Свято Державности-Соборности і 50-річчя УСС-ів в Балтіморі, Мериленд

31-го січня українська громада в Балтіморі під проводом місцевого Відділу УККА, що його очолює д-р Дмитро Коструб'як, відмічувала Академією роковини Української державности і Соборности та 50-річчя вимаршу Українських Січових Стрільців до боротьби за волю України.

З приводу цих роковин відбулися в українських церквах Балтімору Богослужби при численній участі вірних. Губернатор Мериленду, Т. Товс, і мейор Балтімору, Т. Мек-Кельдин, проголосили день 22-го січня — Днем Української Незалежности. 22-го січня на балтіморській ратуші був вивішений український прапор.

Академія відбувалася в залі ІВКА. Почалася американським гимном, що його відограв на фортепіяні учень УМІ, Богдан Булавка.

Студентка Ірка Хархаліс відчитала проклямації „Дня Української Незалежности" мерилендського губернатора і балтіморського мейора. — Андрій Лемішка виголосив святкову промову, в якій з'ясував історичне значення січневих дат.

Промова його викликала в слухачів бадьорий настрій.

Дальша частина програми була присвячена роковинам УСС-ів, і її започаткував під проводом диригента, дир. І. Сенюти мішаний хор при УККА піснею М. Гайворонського „Гей, у лузі червона калина". Голова місцевого Відділу ОбВУА, дир. Остап Хархаліс, візвав на сцену єдиного стрільця з Останньої Сотні УСС-ів, що проживає в Балтіморі, кол.поручника Мирона Соловія, щоб удекорувати його ювілейною відзнакою УСС-ів. Акту відзначення довершив кол. старшина УГА, о. Євстахій Весоловський, який виголосив слово про значення Леґіону УСС-ів в історії України. Ювілейна відзнака була прийнята під ентузіязм публіки, після чого той же Мішаний Хор відспівав Недільського радісне „Засяло сонце золоте".

Українським Січовим Стрільцям була присвячена ще й деклямація Тані Михайлишин вірша М. Вереса під цим самим титулом.

У мистецькій частині Академії взяли участь теж гості — соліст-тенор Іван Гош з своєю акомпаніяторкою, професоркою З. Маркович, і українська піяністка, колишня учениця проф. Романа Савицького — Ждана Кравців.

Іван Гош відспівав Гайворонського „Марш добровольців" і „Синю чічку", Бабича „Рідний край" і арію з Лисенківської опери „Тарас Бульба" — „Мов бачу Київ".

Балтіморська публіка, що в попередніх роках завжди щиро і тепло приймала в себе виступи цього оперного співака та його акомпаніяторки, і цим разом, зворушена їхнім мистецтвом, обдарувала виконавців рясними оплесками, за що співак дякував їй „Повстанським маршом" у наддатку.

В р. 1958 Ждана Кравців з мистецьким успіхом виступала на цій же балтіморській естраді як учасниця концерту визначних учнів Українського Музичного Інституту. На цьогорічній Академії молода піяністка з витонченою майстерністю відограла Шумана „Варіяції на тему Абеґг" та Н. Нижанківського „Інтермеццо" і своєю віртуозністю так захопила слухачів, що вони настирливо викликали її знову на сцену.

Був ще повністю вдалий виступ балтіморського студентського дівочого квартету в складі Олени Лучишин, Марії Поліщук, Ірени Хархаліс та Лесі Пісецької, який при фортепіяновому супроводі Ліліяни Шав'як (УМІ) відспівав Гайворонського „Ой, чого ж ти зажурився" (фортепіяновий дострій до цієї пісні — це гармонізація акомпаніяторки) та М. Фоменка „Бойову пісню". Д-р Дмитро Коструб'як, що навчав цей квартет, міг тільки радіти його успіхами на сцені.

По емоційній деклямації Слави Зелинської, яка передавала уривок з поеми Володимира Сосюри „Мазепа" — слідувала жива сцена, що до слів О. Олеся „Живи, Україно" і музики Гайворонського представляла „22-ге Січня 1918-1919 років". У виконанні цієї сцени взяли участь українські студентки Балтімору, Юрко Ілінський, що відчитав уривки Універсалів, та Мішаний Хор при УККА під проводом дир. І. Сенюти.

Академія, що її закінчено українським національним гимном, була дбайливо підготована, солідно виведена і під мистецьким оглядом дала публіці, яка вщерть виповнила залю, повне задоволення.

Мистецьке оформлення сцени було твором студента малярської академії, Ореста Поліщука.

Ярослав Шав'як

Пластово-сумівська забава в Джерзі Ситі

Пласт і СУМА — це одинокі українські молодечі організації на терені Джерзі Ситі.

Вже від кількох років ці два осередки молоді активно тут себе проявляють, чесно з собою змагаються, тісно співпрацюють та взаємно себе шанують.

Цього року СУМА і Пласт влаштували вже спільно дві свої традиційні імпрези. Одна з них, — це Роковини Крут, про які вже писалося в „Свободі", а друга, — це спільна пластово-сумівська забава для громадянства в головній залі Українського народнього Дому в Джерзі Ситі, 6-го лютого.

Заля була переповнена, і це говорить про успіх забави.

Крім місцевого громадянства можна було стрінути і гостей з цілої метрополії.

Під час забави до танців приґравала оркестра „О-ГО".

Буфетом заряджували пані з Батьківського Комітету СУМА і Пластприяту. Забавою керували станичний пл. сен. Іван Лучечко і п. Г. Бура.

Кульмінаційною точкою забави був вибір двох королев квітів. Вибирала комісія в складі Евгенія Ференцевич, Розалія Богацька, Дарія Семеґен, Іван Цьолко і Микола Бура. На королеви вибрані пластунка юначка Оля Грицай і сумівка юначка Галя Палка.

На подяку від Пласту і СУМА заслуговує управа Українського Народного Дому під проводом п. Івана Бервецького, яка кожного року відступає безплатно залю на спільні пластово-сумівські забави.

Р. О.

„ЗАГОРЯТИ ТРЕБА ... НА ПІВНОЧІ"

Московський професор В. Бєлінський, — повідомляє „Радянська Україна" з 5 лютого ц. р., — прийшов до висновку, що запалюватись на півночі СССР здоровіше, як на півдні, бо там, мовляв, сонце висилає лагідніше ультрафіялкове проміння.

ЗА ДЕСЯТКИ МИЛЬ

Хворому колгоспникові села Рокита на Полтавщині, щоб добитися до лікаря доводиться їхати за десятки кілометрів аж до районного центру, — пише кореспондент „Радянської України" 5 лютого ц. р.

З РУК ДО РУК! З ХАТИ ДО ХАТИ!

ЦЕ ОГОЛОШЕННЯ — ВЕЛИКА ВАРТІСТЬ КОЖНОМУ!

„Книги — морська глибина, хто в них пірне аж до дна,
Той хоч труду мав досить, дивні перли виносить!"

(І. Франко)

1950 ВЕЛИКИЙ ВИПРОДАЖ! ВИПРОДУЄМО ВСЕ ДО ОСТАННЬОЇ КНИЖКИ! 1965

З нагоди 15-річчя існування „ГОВЕРЛІ" проголошуємо цей випродаж з важністю від БЕРЕЗНЯ до кінця ГРУДНЯ 1965 Божого року!

Кожна людина, чи інституція, школа, молодечі організації, словом усі можуть купувати скільки хотять кожної назви, бо продаємо поки всього не випродамо! Радимо поспішати, щоб кожна людина вчасно могла купити, головно ті, що справді знають ціну книгам, яких незабаром буде бракувати, бо немає кому їх видавати! Випродаж і ціни в американській валюті — важні на ввесь світ! Хто закупить відразу понад $10.00 — тому ще книгу даром; хто закупить відразу понад $20.00 — тому шлемо щось вартости $2.00, а хто закупить понад $50.00 відразу, отримає цінні видання даром на суму $5.00, а хто відразу закупить понад СТО долярів — той одержить щось дуже цінне, великої вартости!

Просимо належність слати враз із замовленнями поштовими Моні Ордерами, або й готівкою лише на адресу „ГОВЕРЛІ" та конечно додавати до кожного замовлення суму 50 центів на пересилку.

Автор Назва книжки	ЦІНА повна	ЦІНА випродаж
1. Андрієвський: З минулого, спомини, 2 т.	$3.00	$1.50
2. — Апостоли і Євангелія, на увесь рік	2.00	1.00
3. Барвінський: Всесвітня історія, т. 2.	2.00	1.00
4. Белеґай: Домашній лікар, як лікуватися	1.50	.75
5. Белеґай: Чи мертві живуть? про духів	2.50	1.25
6. Бохенський: Тайна московськ. посольства	2.00	1.00
7. Вудзиновський: Пригоди запорожців, пов.	2.00	1.00
8. Вудзиновський: Ішли діди на муки		
9. Будзиновський: Під одну булаву, іст. пов.	2.00	1.00
10. Будзиновський: Волю бути козачкою, іст. пов.	1.00	.50
11. — Аритметика, дітям (рахунки)	.50	.25
12. Багряний: Тигролови, повне вид.	3.00	2.00
13. Вескид: На згарищах Закерзоння	2.00	1.50
14. Біда: Союз Мазепи з Карлом XII	1.00	.75
15. Бочковський О.: Наука про нарід-націю	1.00	.50
16. Бульвер: Несамовитий дім, дуже цікаве	.75	.35
17. — Бон-тон (штука життя, в оправі)	1.00	.50
*18. Вурж, Еміль: Під ґільйотиною, фр. рев.	2.00	1.00
19. — Біблія, повна, на укр. мові в оправі	6.00	4.00
20. Велигорський: Наші лічничі рослини	2.00	1.00
21. Вишня, Остап: Вишневі усмішки кримські	2.00	1.00
22. Вовчок М.: Дев'ять братів і 10-та сестра Г.	.75	.35
23. Вовчок, М.: Інститутка, ілюстр.	1.00	.50
24. Вільшенко: Пан Чваньківський, гербу Качка	1.50	.75
25. Вільшенко: Мандрівка миші по Львові, д. ц.	1.50	.75
26. Возняк, М.: Початки укр. театру, д. цінне!	2.00	1.00
27. Васильченко: На першій гулі, на І дію	1.00	.50
27. Винниченко, В.: Відродження нації, 2 т.	6.00	3.00
28. Волес: Бен-Гур, повість з ч. Христа	2.50	1.25
29. Верн: Подорож до Місяця, фантаст.	1.00	.50
30. Верн: Пригоди Сандорфа, 2 вел. томи	3.00	1.50
*31. Венцковський: Причини неплідності в матері	1.00	.50
*32. Вуд-Елейн: Що мол. дівчина має знати? лиш		1.00
*33. — Ворожбит (всякі ворожби!)		1.00
34. Геркен-Русова: Свято державности	.50	.25
*35. Ґерлінґ: Дівчина, з якою не женитися	—	.50
36. Горліс-Горський: Холодний Яр, 2 в. томи	5.00	3.00
37. Григорів: Збірник укр. нар. танців	2.00	1.00
38. Гудерман: Як ходити коло бджіл?	2.00	1.00
39. Голидельман: Українсько-жидівські відносини	2.00	1.00
40. Глібів, Л.: Байки, ілюстров.	1.00	.50
*41. Глібів: Загадки і жарти дідуся Кенира	1.00	.75
*42. Грінченко: Без хліба, оповідання		.35
*43. Грінченко: Хата, оповідання		.35
*44. Грінченко: Хатка в балці, оповідання		.50
*45. Грінченко: Сонячний промінь, повість		2.00
*46. Гартман: Як лікуватися без ліків?		.50
47. Гарунович: Пророцтва Михальди	1.00	.50
*48. Гнатюк, В.: Як повстав світ, чудове!	2.00	1.25
*49. Гнатюк В.: Не родися красним, але щасливим!	1.00	.50
*50. — Гри та забави в Пластовій Домівці		.35
51. Де-Фо: Робінсон Крузо, ілюстр.	1.50	.75
52. Дорошенко, Д.: Мої спомини про давнє минуле	2.50	1.25
53. Добрівлянський: Україна в 2-ій св. війні		.75
54. Драгоманов: Оповідання про заздрих богів		.35
55. — Документи мучеництва під Польщею		.25
56. — Декламації на різні істор. нагоди	1.50	1.00
57. Ємець, В.: Кобза та кобзарі, д. цінне!	1.50	.75
58. Загірна, М.: Тиміш Хмельниченко	2.00	1.00
59. Загірна, М.: Гетьман Сагайдачний	2.00	1.00
*60. Забіла, Наталя: Слово о полку Ігоревім	1.00	.75
61. Заклинська: Як добути красу і здоров'я?	2.00	1.00
*62. Західний: Промови в польському соймі	1.00	.75
63. — Зорі (гороскоп) і ґрафологія		.25
*64. Даушков: Подорож у Сибір, цікаве!		.35
65. Журавницький: Як писати листи?		.1.95
66. Іванів, о.: Пресв. Богор. спаси нас!	2.00	1.00
67. — Історія Московщини	1.00	.50
68. — Історія України, Княжа Доба	1.00	.50
69. — Історія України — Козаччина	1.50	.75
70. — Історія України (в неволі)	1.50	.75
71. Ігорків: Сердешний вінок (декламації)	1.25	1.00
72. Кащенко, А.: Запорожська слава	1.00	.75
73. Кащенко: З Дніпра на Дунай	1.00	.50
74. Кащенко: На руїнах Січі		.25
*75. Кайм: Між чорними людьми, ілюстр.		.35
*76. Кащенко: Славні побратими, іст. опов.		.50
*77. Кащенко: Кость Гордієнко-Головко		.50
78. Кервуд: З тавром убийника! чудове!	2.00	1.00
79. Квітка-Основ'яненко: Вибрані твори (Маріся)		1.50
80. Квітка-Основ.: Сватання на Гончарівці	1.00	.50
81. Котляревський, І.: Енеїда, повне!	2.00	1.00
82. Костомарів: Книга Битія Укр. Народу	.50	.25
83. Коцюбинський, М.: Ялинка, ілюстр.		.25
84. Клен, Ю.: Спогади про неоклясиків	1.00	.75
85. Загул, Дм.: Пригоди барона, ілюстр.	1.50	.75
86. Кобилянська, О.: Меланхолійний валець	1.00	.50
87. Клин: Про національне виховання	.65	.35
88. Коваль, В.: Не дискутувати, а викривати		.25
89. Коваль, В.: Злочини Москви у Вінниці, іл.		.25
90. Коваль, В.: Капелюх і репатріяція	.75	.35
91. Кумка: 666 найкращих загадок і відгадок!	1.00	.50
92. Д-р Кос: Про полові справи, цінне!	1.00	.50
93. Крук, М.: Дурні діти, чудове!!	1.50	.75
*94. — Гуцульська кераміка, д. цінне!!	1.50	1.00
*95. Крелуб, А.: Нар. Іст. Укр., пол. війн. (1918-19)	3.00	2.00
96. Лепкий, Б.: Казка про Ксеню	.75	.40
97. Лепкий, Б.: Каяла, іст. оповід., іл.	1.00	.50
98. Лепкий, Б.: Крутіж	2.50	1.50
99. Лепкий: Сотниківна, ілюстр.	2.00	1.50
100. Д-р Липа, Ю.: Ліки під ногами	2.00	1.25
101. Д-р Липа, Ю.: Призначення України, іл.	2.00	1.00
102. Д-р Липа Ю.: Розподіл Росії, іл.	2.00	1.00
103. — Лист Божий, різні читання		.50
104. Д-р Лужницький: Католицька етика	2.00	1.00
105. Ломацький: Верховино світку наш!	3.00	1.50
106. Ломачка: Любов до ближнього	2.00	1.50
107. Левицький: Нарис історії музики	1.00	.50
108. Ліпперт: Історія культури, в оправі	4.00	2.25
109. Мазепа, Гетьман: Писання до Мотрі	.75	.35
110. Май, Карло: Проклятий, дуже цікаве!	.75	.35
111. Маковей, О.: Ярошенко, іст. повість	3.00	1.50
112. Маковей: Пригоди горобчика, іл.	.75	.35
114. Мацелюх, о.: Тернистий шлях	1.00	.50
115. Мілер, Є.: Молодість славних людей	3.00	1.50
116. Мирний: Хіба ревуть воли?	3.00	1.50
117. Мосендз: Волинський рік	1.00	.75
*118. Миханько: Ягілки, текст і довідка	1.00	.50
119. Назарук, О.: Роксоляна, вел. повість	—	3.00
120. Назарук, О.: Князь Ярослав Осмомисл	4.50	2.25
121. Наріжний, В.: В. Бурсак, 2 т., 4 частини	5.00	2.50
*122. — Найголовніші правила укр. мови (прав.)		.35
123. Опільський: Вовкулака, повість	1.50	.75
124. Одрівський: Багряний хрест, повість	1.50	.75
*125. Опб: Борці за волю (бури)		.35
126. Орловський: Давні люди і звірі!		.35
127. Орловський: Огонь умер (давні люди, ч. 2)		.35
128. — Організація і праця штабів (проєкт)	2.00	1.00
129. Олесь, О.: З журбою радість обнялась	1.50	.75
130. Олесь: Чужиною, оригін. вид.	1.00	.50
131. Олесь: Збірка поезій, Відень, як нова!	1.50	.75
132. Олесь: На зелених горах, гарне!	—	.25
133. Пасічник, Т.: Петро Гордієнко, епоп. 2 т.		5.00
134. Пасічник, Т.: По всій Україні, вел. поема		2.50
135. Пачовський, В.: Срібна земля, з малою	1.00	.50
136. Приходько: Під сонцем Поділля, спомин	2.00	1.00
137. Петрів, І.: За душу дитини, виховне		.40
*138. Поліщук, Клим: Жменя землі (леґенди)		.50
*139. Поліщук, К.: Скарби віків, леґенди ч. 2		.50
*140. Петришин, Я.: Логіка, для школи й дому	1.00	.75
141. Старицька-Черняхівська: Мазепа! цінне!	1.50	.75
142. Степанів, Олена: Сучасний Львів!	2.00	1.00
143. Сидор-Чарторийський: Від Сяну по Крим!	2.00	1.00
144. Сидор-Чарторийський: Інрер Арма	1.00	.50

Автор Назва книжки	ЦІНА повна	ЦІНА випродаж
144. Сидор-аЧарторийський: Інтер Арма	1.00	.50
145. Степовий, О.: Звичаї нашого народу (2 кн.)		.50
146. Січинський, В.: Україн. Тризуб і прапор		1.00
147. Сковорода: Харківські байки		.35
148. — Сурма, Орган УВО, ч. 1 і ч. 2 разом		.50
149. — Сонник З (номерами) 3000 снів	1.00	.50
150. Страшний монах Распутін		.50
151. Сціборський, М.: Юкрейн енд Раша, в анг. м.	1.00	.50
152. Таборенко, П.: Панцирний поїзд, цінне!	.75	.35
153. Тарнович: Ілюстрована історія Лемківщини	3.00	2.25
154. Турянський: Поза межами болю, цінне!	2.00	1.00
155. — Топографія з лапами	2.00	1.00
*156. Тютюнник, Ю.: Зимовий похід (докум.)	2.00	1.00
157. Українка, Леся: Біда навчить, опов.		.25
158. Українка, Л.: Лісова пісня, цінне!	1.25	.65
159. — Українська література (конспект)	1.00	.50
160. — Українсько-англійська кухарка	2.00	1.00
161. Франко, Петро: Шведська руханка, д. цінне!	3.50	1.50
162. Франко, Іван: Іван Вишенський, іл.	1.00	.50
163. Франко, Іван: Абу Касимові капці, іл.	1.50	.75
164. Франко, Іван: П'ять оповідань, цінне!	1.00	.75
164. Франко, Іван: Чотири казки-оповідання!		.25
165. Франко, Іван: Захар Беркут, іл.	2.50	2.00
*166. Франко, Іван: Лис Микита, нове, іл.	2.50	1.50
*167. Франко, Іван: Коваль Бассім, іл.	2.00	1.00
*168. — Українсько-англій. флірт (гра!)	1.00	.50
*169. Франко, Іван: Мойсей, сд. іл. вид.!	2.00	1.00
170. Хмельницький в Галичині!	.75	.50
171. Ценевич, М.: Злощасний самоцвіт, д. ц.	2.50	1.25
172. Чайковський, А.: Олюнька, в. пов.	3.50	1.75
173. Чайковський, А.: Віддячився, іст. пов.	2.00	1.50
174. Чайковський, А.: За сестрою, іст. опов.	1.50	.75
175. Чайковський, А., Перед зривом, іст. пов.	2.00	1.00
176. Чайковський, А.: З татарської неволі і ін.	1.25	.75
*177. Чайковський, А.: За наживою, нове!	2.00	1.25
*178. Чайковський, А.: Малолітний, д. цікаве!	2.00	1.25
*179. Чайковський, А.: Побратими, н., д. цінне!	3.00	2.00
*180. Чайковський, А.: Козацька помста (Ч. Пятно)	1.50	.75
181. Чайковський, А.: Гордієнко Олексій, 3 т.		5.00
*182. Чіяно, Граф: Щоденник графа Чіано	1.50	.75
183. Чернява, Іван: На Сході — ми! д. ц.	2.00	1.00
184. Шевченко, Т.: Малий Кобзар, діт., іл.	1.00	.50
185. Шевченко, Т.: Кобзар 1860-1960, ювіл.	3.00	1.50
186. Шевченко, Т.: Ді Кобзар оф Юкр., англ. м.	2.00	1.00
187. Шкрумеляк, Юра: Чета Крилатих, д. ц	2.00	1.00
188. Шкрумеляк, Ю.: Поїзд мерців, визв. змаг.!	1.00	.50
*189. Шкрумеляк, Ю.: Вогні з полонини, прец.	2.50	2.00
190. Щербаківський, В.: Формація укр. нації!	1.50	.75
191. Яковлів, А.: Основи конституції УНР!	1.00	.50
192. Ярославин: Визв. війна на укр. землях	3.00	2.00
193. — Як стати громадянином ЗДА?	50	.25
194. — Мапа Галичини (Кубійовича), всі села!	1.00	.50
195. — Мапа України, всі селища і міста	1.00	.50
196. — Військова мапа Тернопільщини	.75	.35
*197. Яворівський, А.: Ґеновефа, цікаве!	2.00	1.00
198. — Визначні сини України, образ	.75	.35
199. — Шевченко, портр. або Мазепа, портрет, по ц.		1.00
200. — Богун під Берестечком, в кол.	2.00	1.00
201. — Симон Петлюра, вел. портрет	2.50	1.25
202. — Євген Коновалець, порт. в кол.	3.00	1.50
203. — Український тризуб, кольор.	1.00	.50
204. — Соборний герб України, в кол.	2.00	1.00
205. Портрет І. Ем. Кард. Й. Сліпого		2.00
206. — Портрет Сл. Божого Андр. Шептицького		.25
207. — Вїзд Хмеля до Києва, малий образ		.40
208. — Шевченко з бандурою, кол.	1.00	.75
209. — Вівці мої вівці, кольор. картина		.50
210. — Гуцулка-Марічка, кольор. картина	1.00	.50

ДАЙТЕ ДІТЯМ КАЗКУ-КНИЖКУ, ПОКИ НЕ ПІЗНО!

Автор Назва книжки	ЦІНА повна	ЦІНА випродаж
212. — Аритметика для першої кляси, іл.	.75	.25
213. Матвійчук: Буквар до 1-ої кл.	2.00	1.00
214. Матвійчук: Друга читанка, ілюстр.	2.00	1.00
215. — Весела праця, казка-пісенька	.25	.15
216. — Омелькова сім'я, казка-пісенька	.35	.15
217. — Коза-Дереза, ілюстр.	.35	.15
218. — Отченаш, в образках і малюнках	.35	.15
219. — Мати-коза, дітям у малюнках	.35	.15
220. — Дідова дочка, з малюнками	.35	.15
221. — Лисичка і журавель, ілюстр.	.35	.15
222. — Лисичка. Котик. Півник, ілюстр.	.35	.15
223. — Рідна хата, ілюстр.	.35	.15
224. — Рись-мати. Брат і сестра в лісі	.35	.15
225. — Писанка, гарне, ілюстр.	.35	.15
226. — Івасик-Телесик, ілюстр.	.25	.15
227. — Івасик-Дурник, ілюстр.	.25	.15
228. — Українські нар. казочки (три)	.35	.15
229. Забіла: Зайчатко та їжак (ілюстр.)	.35	.20
230. Андерсен: Принцеса на горошині	.35	.20
231. Брати Ґрім: Червона шапочка і ін.	.35	.20
232. Шкрумеляк: Юрза-Мурза, ілюстр.	.50	.25
233. Вуш: Співомовки (про збиточників)	.75	.35
234. Доля: Золота рибка, ілюстр.	.50	.25
235. Вільшенко: Швець Копитко, ілюстр.	.50	.25
236. — Звірячий зимовник, ілюстр.	.35	.15
237. Магир: Пригоди лінивого котика, чудове!	.75	.35
238. Маковей: Пригоди горобчика, ілюстр.	.75	.35
239. Вільшенко: Чорнокнижник (чудове!)	.75	.35
240. Вільшенко: Мандрівка миші по Львові	1.50	.75
241. Куликівна: Алі-Баба і 40 розбійників	.50	.25
242. — Лісові пригоди, ілюстр.	.35	.15
243. Рудченко: Збірник укр. казок, ілюстр.	2.00	1.00
244. — Бурчик. Нявчик. Говчик, ілюстр.	.35	.15
245. — Ліля і Славко, ілюстр.	.75	.35
246. Полтава: Вартові, ілюстр.	.50	.25
247. Корнієнко: Запорозький скарб!	.35	.15
248. Завадович: Зимові царівни, іл.	.75	.35
249. — Прописи (як гарно писати?)	.35	.15
250. Грінченко: Олеся, ілюстр.	.35	.20
251. Українка: Біда навчить, гарне!	.25	.15
252. Третяк: Покотигорошок, леґенда	.75	.35
253. Ігорків: Віночок — декляматор!	1.25	.75
254. Лотоцький: Кирило Кожемяка, іл.	.75	.35
255. Лотоцький: На світанку, леґенда ч. 1.	.75	.35
256. Лотоцький: Руслан і лебедь, лег. ч. 2.	.75	.35
257. Лотоцький: Хрест над Дніпром, лег. ч. 3.	.75	.35
258. Лотоцький: Ведмедівська попівна	.50	.25
259. Лотоцький: Пастушок з Назарету, чудове!	.75	.35

Автор Назва книжки	ЦІНА повна	ЦІНА випродаж
260. Лотоцький: Пригоди Езопа, ілюстр.	.50	.25
261. Герц: Пригоди Качурика, чудове!	.50	.25
261. Буш: Максим і Марко, комічне!	.75	.35
262. Фільгеленес: За вітчину! цінне!	.50	.25
*263. Вайлд: Зоряний хлопчина, чудове	.50	.25
264. Денисенко: Наша Січ-мати, іл.	.35	.15
265. Коковський: Слідами предків, іл.	.50	.25
266. Тумрій: Козацька дитина, ілюстр.	.50	.25
267. Вільшенко: Пан Чваньківський! гумор.	1.50	.75
268. — Пригоди жінки лиса Мотрі, чудове!	.50	.25
269. Радзикевич: Прилетіла зима, іл.	1.50	.75
270. Вуйко: Пригоди Юрчика Кучерявого	1.00	.55
*271. Глібів: Загадки дідуся Кенира	1.00	.50
*272. Забіла: Слово о полку Ігоревім, іл.	1.00	.50
273. Лепкий: Каяла, ілюстр.	1.00	.50
274. Лепкий: Казка про Ксеню і 12 місяців	.75	.35
275. Франко: Чотири казки-оповідання	.35	.15
276. Стешенко: Як Юрко подорожував на Дніпрі	1.50	.75
277. Чайковський: За сестрою, іст. опов.	1.25	.75
278. Чайковський: З татарської неволі, іст. опов.	1.00	.65
279. Де-фо: Робінзон Крузо, ілюстр.	1.50	.75
280. Вовчок: Інститутка, ілюстр.	1.00	.50
281. Вовчок: Девять братів і сестра Галя	.75	.35
282. Орловський: Огонь умер (давні люди)	.35	.15
283. Орловський: Давні люди і звірі, ілюстр.	.35	.20
*284. — Гри та забави в пласт. домівці	.35	.20
*285. Гренджа-Донський: Пригоди зайчика	.35	.20
*286. Гнатюк: Як повставав світ? чудове!	2.00	1.00
*287. — Ходить гарбуз по городу, малятам!	.35	.20
288. — Кольорова абетка для дітей	.75	.50
289. — Що читати нашим дітям?	.35	.15
290. Загул: Пригоди Мюнхгавзена, ілюстр.	1.50	.75
*291. — Пан Коцький, іл. малятам	.50	.25
*292. — Два півники горох молотили	.35	.20
293. Франко: Абу Касимові капці, іл.	1.50	.75
*294. Васильченко: Дощ, гарне, ілюстр.	.35	.20
*295. — Скорбна Мати, ілюстр.	.75	.50
*296. Буш: Нечемне вороня, чудове!	1.00	.50
*297. Буш: Лови на лиса, і ін., чудове	1.25	.75
*298. — Вибрані казки з 1001 ночі	.75	.35
*299. Грінченко, Б.: Ксеня, дит. оповід.	.65	.35
*300. Курпіта: Отець із золотим серцем	.65	.35

СПІВАНИКИ, НОТИ, МУЗИЧНІ ТВОРИ

Автор Назва книжки	ЦІНА повна	ЦІНА випродаж
301. — Розпрягайте хлопці коні, ф. і гол.	.40	.20
302. — Добрий вечір матусю, ф. і гол.	.40	.20
303. — Спомин з ґір, скр. або манд.	.40	.20
304. — Козаченьку, куди йдеш, скрипка	.40	.20
305. Вербицький: Український гимн, ф. і гол.	.40	.20
306. Вахнянин: На Шевченкові роковини	1.50	.75
307. Гайворон.: Укр. нар. пісні на скрипки	1.50	.75
308. Гайворон.: Дитячий співаник, 72 пісні	1.50	.75
309. Гайворонський: Думка, форт. і скрипки	.25	.15
310. Гнатишин: Рідна пісня, ф., ґітара	1.50	.75
311. Гайдай: Ой див Ладо, Веснянки (хори)	.50	.25
312. Гайне-Лис.: Коли розлучаються двоє, ф.	.40	.20
313. — Співаник Закарп. Січі, хори	1.50	.75
314. Давид.: На чужині, муж. хор і форт.	.40	.20
315. Залеський: Теорія музики, цінне!	1.25	.65
316. Княжбрід: Під Дубрівкою, гаївки	1.00	.50
317. Кудрик: Вперед. Збір маршів, муж. хори	1.00	.50
318. Курцеба: Свята гостина, партитура	.25	.15
319. Леонтович: Дударик. Щедрик, форт.	.40	.20
320. Людкевич: Баркароля, на форт.	1.00	.50
321. Левицький: Лента за лентою, зб. банд.	2.00	.95
322. Левицький: Де ти бродиш моя доле, скр. і ф.	1.00	.50
323. Левицький, І.: Нарис історії музики	1.00	.50
324. Малишко: Рідна мати моя (рушничок)	.50	.25
325. Ніщинський: Закувала зозуля, форт.	.40	.20
326. Олесь: В провалля розпачу, ф. і гол.	.40	.20
327. Січинський: 24 Коляди, ф. і текст!	2.00	1.00
328. Стеценко: Перші мелодії, підр. на скрипку і фортепіяно, дуже цінне	2.00	1.00
329. Стеценко: Реперт. на скрипку, для учит. і уч. обі книжки	1.00	.50
330. Турковський: Ой верше мій верше, ч. І	2.00	1.00
331. Турковський: Альбом лемк. пісень, ск. і ф. ч. 2.	1.50	.75
332. Турковський: Альб. весел. лемк. пісень, ч.3	1.50	.75
333. Турковський: Альб. лем.-укр. піс. і танців, ч. 4	1.50	.75
334. Українка: Не співайте мені, ф. і гол.	.40	.20
335. Українка: Гетьте думи, ф. і гол.	.40	.20
336. Шевченко-Біликовський: Гайдамаки	1.50	.75
337. Шевченко-Фільц: Вітре буйний, ф. і голос	.40	.20
338. Шевченко-Лисенко: Ой Дніпре, Гетьмани, ф. і голос	1.50	.75
339. Шевченко-Лисенко: Ой одна я одна, як билинонька, фортепіяно і голос	.40	.20
340. Шевченко-Стеценко: Заповіт, форт. і голос	.40	.20
341. Шевченко-Воробкевич: Огні горять, ф. і гол.	.50	.25
342. Шевченко-Козак: Думи мої, думи мої, ф. і гол.	.40	.20
343. Ярославенко: Ми гайдамаки, марші на форт.	.40	.20
344. Стеценко: Ой чого ти дубе, ф. і гол.	.40	.20
345. Надененко: Стоїть гора високая, ф. і гол.	.40	.20
346. Косенко: Баламуте вийди з хати, ф. і гол.	.40	.20
347. Косенко: Взяв би я бандуру, ф. і гол.	.40	.20
348. Франко-Лисенко: Місяцю-князю, ф. і гол.	.40	.20
349. Попович, о.: Служба Божа, на похорони хори	3.00	1.50
350. Дремлюга: Пісня про Київ на гармонію	.40	.20

КНИЖКИ РЕЛІГІЙНОГО ЗМІСТУ:

Автор Назва книжки	ЦІНА повна	ЦІНА випродаж
351. — Апостоли й Євангелія на неділі й свята	2.00	1.00
352. — Біблія, повне видання на укр. мові	6.00	4.00
353. — Зідхання до Ісуса Христа		.20
354. — Божий лист, читання, тощо	.50	.35
355. — Проповіді на англ. мові, о. Мацелюха	2.00	1.50
356. — Проповіді на укр. мові, о. Мацелюха	4.50	2.50
357. — Пісні в честь Ісуса Христа	.25	.15
*358. — Отченаш, Молитовник в люкс. оправі за		3.00
*359. — Молитовник Українськ. Народу в мароко за		4.50
*360. — Образи: Мати Божа і Ісус Христос, оба за		2.00
Пресв. Трійця і Тайна Вечеря, оба за		2.00
Сошестя Св. Духа і Розп'яття, оба за		2.00

СЛОВНИКИ, ПІДРУЧНИКИ, САМОУКИ:

Автор Назва книжки	ЦІНА повна	ЦІНА випродаж
361. Саластин: Англо-Україн. словник в оправі	6.50	4.00
*362. Подвезько: Україно-Англ. та Англо-Український, обі книги з індексом, люкс. оправа за		15.00
*363. Німецько-Україн. словник, стор. 376 лиш за		2.00
*364. Прокфєв: Креслення, підручник, ілюстр.	2.00	1.25
*365. — Українські страви, ілюстр. ст. 450	3.75	2.55
366. — Українсько-Англійська кухарка	2.00	1.00
*367. — Хемія, пірдучник для кожного за		2.00
*368. — Альгебра, підручник для кожного, за		2.00
*369. — Геометрія, підручник для кожного, за		2.00
370. — Аритметика, для початківців, за		.25

ШКІЛЬНІ ПОСІБНИКИ:

Автор Назва книжки	ЦІНА повна	ЦІНА випродаж
371. Матвійчук: Буквар і читанка	2.00	1.00
372. Матвійчук: Друга читанка, ілюстр.	2.00	1.00
*373. — Контурова мапа України	.25	.15
374. Ілюстрована історія, Княжа доба	.75	.50
375. Ілюстрована історія — Козаччина	1.25	.75
376. Ілюстрована історія — В неволі	1.25	.75
377. — Українська література, чудове!	1.00	.50
378. Історія музики, всесвітньої!	1.00	.50
*379. Мапа України, фізична, кольорова, за		1.00
380. Малий Кобзар, ілюстрований	1.00	.50

РІЗНІ ПОСІБНИКИ НА РІЗНІ НАГОДИ:

Автор Назва книжки	ЦІНА повна	ЦІНА випродаж
381. Декляматор на свято Крут, Листопада й ін.	1.25	.75
382. Свято Державности (є всі Універсали)	.50	.25
383. Тарасів День, на 1 дію з нотами	.50	.25
384. Перша кривда, на 1 дію про Шевченка, за		.20
385. День Матері, на 1 дію з нотами	.50	.25
386. Три Святомиколаївські вистави	1.00	.50
387. Гостина св. Миколая, на дії, гарне!, за		.20
388. Святомиколаївські Вечеринки, за		.20
389. Павлович: Свят-Вечір, на 3 дії, дітям	1.00	.50
*390. Луцик: Вертеп, чудове!	1.00	.50
391. Луцик: Вифлеємська Ніч, з партитурою	1.00	.50
392. Княжбрід: 30 гаївок (Під Дубрівкою)	1.00	.50
393. Ігорків: Сердечний вінок, декляматор	1.25	.75
*394. Шутаєвський: Дід Мороз, найкраще і інш.	1.00	.50
*395. Савчук: У Листопадову Ніч, на 3 дії	1.00	.50

РІЗНІ ДОПОВНЕННЯ:

Автор Назва книжки	ЦІНА повна	ЦІНА випродаж
*396. Грушевський: З історії реліг. думки	3.00	2.00
*397. Давиденко-Антонович: Смерть, повість	1.50	1.00
*398. Білинський: В концтаборах СССР	3.50	2.50
*399. Білинський: Світ і ми (нове вид.)	3.50	2.50
*400. Куліш: Твори, т. IV. Псалтир	1.50	.75
401. — Проєкт ген-штабів (з мапами)	2.00	1.00
*402 — Рідне слово, збірник найкращих автор.	2.00	1.00
*405. — Чудовий сон, танґо, фортепіяно, за		.40
*406 — Бродяга, вальс, фортепіяно, за		.40
*407. — Тихо без слів, танґо, фортепіяно, за		.40
*408. — Було не тужити, танґо, фортепіяно, за		.40
*409. — Гей-га, танґо, фортепіяно, за		.40
*410. — Ти з любови не жартуй, фокстрот, за		.40
*411. — Намалюй мені ніч, повільн. вальс, за		.40
*412. — Як тебе не любити, танґо, фортеп., за		.40
*413. — Чи справді?, танґо, фортепіяно, за		.40
*414. — Прийде ще час, танґо, фортепіяно, за		.40
*415. — Що ночі, повільний вальс, фортепіяно, за		.40
*416. — Подай рученьку, танґо, фортепіяно, за		.40

ОСТАТОЧНІЙ ВИПРОДАЖ ТЕАТР. П'ЄС:

Автор Назва книжки	ЦІНА повна	ЦІНА випродаж
417. Франко: Борислав сміється, 4 дії	1.00	.50
418. — Голодний Дон Жуан, гарна комед., 3 дії	1.00	.50
419. Чернота: Гордість, 1 дія на Різдво, за		.15
420. — Горобчик, чудова комедія, 1 дія!	1.00	.50
421. — Граф або Яке їхало, таке здибало, ком.	1.00	.50
422. Дудко: Гріх, картина на 1 дію, за		.15
423. — Дві жертви за вірну любов, дуже цікаве	1.00	.50
424. — Декламації і монологи, 4 частини, за		.50
425. Досиджувала посагу (Весілля), ком., 3 дії	1.00	.50
426. Дам'ян Чуприна, 4 дії, гарне!	1.00	.50
427. Душогубка, на 4 дії, дуже гарне	1.00	.50
428. За кулісами театру, чудова ком., 1 дія	1.00	.50
429. За волю і правду, добра п'єса	.50	.35
430. Злодій, дуже гарна п'єса, 1 дія	.50	.25
431. Капраль Тимко, прекрасне!, з партитурою	1.00	.50
432. Манекин, на 1 дію комедія	.50	.25
433. На битому шляху, етюд, на 1 дію	.50	.25
434. Недолюдки, ком. на 1 дію	.50	.35
435. Ніч новоженців, жарт, 1 дія	.50	.35
436. Ніч під Івана Купала, гарненьке!	.50	.35
437. На першій гулі, Васильченко, 1 дія	1.00	.50
438. Стадник: Осінні скрипки, гарненьке!	.50	.35
439. Одинокий вломник, комедія, 1 дія	.50	.25
440. Ой Морозе, Морозеньку, X дії, гарне!!	1.00	.50
441. Мисик: Остання лекція, комедія, 1 дія	.50	.25
442. Будзиновський: З живого ведмедя, чудове!	.50	.35
443. Паливода, комедія на 4 дії	1.00	.50
444. Панна Штукарка, комедія на 3 дії	1.00	.50
445. Пімста жидівки, дуже гарне	1.00	.50
446. Побережники, чудова комедія	1.00	.50
447. Примхи долі, комедія на 1 дію	1.00	.50
*448. Родинна тайна, 3 дії, драма	1.00	.50
449. „Розшматоване серце", комедія, 2 дії	1.00	.50
450. Самопалка на 2 дії	.50	.25
451. Сватання на Гончарівці, оперета, 3 дії	1.50	.75
452. Танцюрист, на 1 дію	.50	.25
453. Капраль Лопух, комедія, 4 дії, дуже гарне!		1.00
454. Як кобаса та чарка, комедія, 1 дія	.50	.25
455. Чубатівна: Закляте джерело, чудо-комед.	.50	.35

ВИПРОБОВАНІ ЛІЧНИЧІ ЗЕЛА-ЧАЙ:

СТОКРОВЦЯ (Hypericum perforatum) найкращий чай проти нервовости жолудка, кишок, серця; проти жовчевих недомагань та проти нервовости взагалі: **Пачка 2 дол., — дві пачки 3 дол.,** або найкраще 4 пачки за 5 дол. — і матимете по кожній їжі найкращий чай до нового літа!

ДЕРЕВІЙ (Achillea Millefolium) помагає проти нервовости, проти газів у жолудку та проти болів голови! Найкраще для кожного багатого, чи бідного, вченого, чи не вченого, кожному помагає! Ціна за пачку 2 дол. — за 2 пачки 3 дом., або за 4 пачки 5 дол., і матимете аж до нового літа для себе й для других! Не пожалієте, бо за цю суму маєте найкращі зела-чаї в хаті!

*) Означає, що цієї назви може бракнути, тому подайте і інші!

ВІСТІ З-НАД ПАЦИФІКУ

Редагує: **Іван ОВЕЧКО**

Рік праці Відділу УНСоюзу

Сан-Франсіско, Каліфорнія (Я. Б.) — Минув ще один рік праці Відділу УНС в цьому місті на Заході ЗДА, і 17 січня відбулися річні загальні збори членів Союзу. Перший раз за все існування Відділу ч. 486 ім С. Петлюри збори відбулися з 39-тю голосами відбулися з 39 присутніми. Збори відкрив голова Відділу проф. Т. Лукач, на голову зборів був обраний п. В. Сокіл, секретарював п. І. Пахолюк. Протягом 1964 року Відділ збільшився на 17 членів і має тепер 97. Нових членів присднали: Я. Блищак (секретар) — 12, проф. Т. Лукач — 3 і д-р В. Оренчук — 2 члени. З важливіших імпрез варто згадати про бенкет з нагоди 70-ліття УНС, бенкет з нагоди приїзду головного предсідника УНС Й. Лисогора, сім громадських сходин з доповідями на різні теми, вечір з нагоди відкриття пам'ятника Т. Шевченкові у Вашингтоні, два дискусійні вечори і т. п. Хоч розмір нашої колонії відносно невеликий, протягом трьох останніх літ кількість членів УНС подвоїлась. До нової управи Відділу ввійшли: проф. Т. Лукач — голова, С. Паньків — заст. гол., Я. Блищак — секретар, В. Сокіл — скарбник, д-р В. Оренчук — орг. реф., Е. Черепенко — член управи. Контрольна Комісія: Т. Кульчицький, І. Пахолюк, Ю. Вермонт.

„Соловейко" з іменем Ія

Лос Анджелес, Каліф. (І.О.) — У неділю, 14 лютого 1965 року, до залі УКО в Лос Анджелесі завітала Ія Мацюк, яка живе постійно в Шикаґо. Газети вже давно писали про пані Ію як про сопрано з вирівняним тембром, повн и м, гарним, з музичною культурою, з технічним умінням та знанням стилів і — правдивим українським серцем. Але публіка в Лос Анджелесі ще не мала нагоди почути Ію в залі Народного Дому раніше, тому ім'я „Соловейко" було її признане під час її концерту 14 лютого. Особливо в кінці першої частини концерту, коли вона виконала баляду з оп. „Ґварані" — К. Ґомеса. Ця річ про життя і кохання індіян бразилійського племени, що тягнулася хвилин ,мабуть з десять і дуже тяжка до виконання, викликала таке захоплення присутніх, що оплескам і викликам: „Соловейко! Це ж справжній соловейко!" не було кінця. У програмі концерту були арії з опер Пуччіні, Ґомеса, Фоменка, патріотичні, журливі, веселі, жартівливі пісні Лиська, Степового, Стеценка, Лисенка, Ніжанківського, Лопатинського, Бобикевича, Гнатишина, Лятошинського, Штогаренка та ін. Усі вони були виконані на такому рівні мистецького осягу, на якому мало наших співачок на еміґрації виконують. А „Тече вода" — Фоменка у другій частині програми, мабуть найглибше зворушила слухачів. Авдиторія так довго викликала співачку на „біс", заки вона не переспівала ще 5 речей понад програму. Але люди не хотіли її відпустити, замовляючи все більше і більше пісень, у тому числі й арії з опер, на які й нот під руками не було. Аж це переконало публіку, що кінець концерту таки мусить бути, і „соловейкові" подаровано квіти від Союзу Українок, а талановитій піяністці Лесі Куриленко — від УКОсередку. А після концерту стояла довга черга любителів мистецтва з платівками її Мацюк у руках, щоб отримати її автограф.

Американці моляться за українську Церкву

(Я. Б.) — До Сан-Франсіско прибули туристи з Норт Бент, Ореґон. Вони відвідали також українську католицьку церкву. Гості повідомили присутніх, що американці в тому місті організували спеціяльну групу католиків, які окремо моляться спеціяльно за переслідувану Церкву в Україні. У той самий час наші Служби Божі все частіше відправляються серед американців. У неділю, 24 січня о. д-р А. Микита відправив співану Службу Божу для членів Клюбу Нюман при Каліфорнійському Університеті в Берклі, Каліф. Було понад 500 студентів, а понад 200 з них приступили до св. Причастя. На Службі співав хор з Місії св. Володимира в Сан-Хозе при допомозі парафіян із Сан-Франсіска. Асистували при Службі Божій проф. А. Горняткевич і п. В. Коста. Студенти цікавилися нашим обрядом і ставили пізніше багато питань о. Микиті про нашу церкву і нарід.

Відгуки на зміни в „Свободі"

(І. О.) Запроваджені з новим роком технічно-редакційні зміни у „Свободі" жваво коментуються читачами Заходу. Згідно з отриманими відгуками, дуже вдалою вважається зміна способу подавання останніх вістей на 1-ій сторінці. Ще більшим схваленням користується поширений відділ „Голосу читачів" і зовсім корисне введення давшої колонки дрібним шрифтом „З української преси". Також хронічним нарікайлам на „Свободу" щодо її ніби партійности чи групової загумінковости вибито ґрунт з-під ніг уміщенням статтей, доповідей і листів до редакції від представників і речників усіх політичних напрямків. Відчувається також вправна рука мовного редактора чи, може, коректора майже всіх друкованих матеріялів у теперішній „Свободі" — факт, який і досі ніде не відзначений тими, що вічно нарікали на мову щоденника. Але бракує одного — зазначення імени головного редактора газети. Це — зайва і непотрібна скромність.

БОГДАН БОЖЕМСЬКИЙ

Б. Божемський: Бернард Шов (дереворит)

Від 7-го до 31-го березня ц. р. Богдан Божемський матиме свою індивідуальну виставку олійів і графік у „Ферлі Дікенсон університеті" в Тінеку, Н.Дж. Це остання його виставка з довгої черги виставок що їх мав від часу свого приїзду до Америки, не рахуючи попередніх, ще в Німеччині. Ото ж від 1947 року він мав у ЗДА 8 індивідуальних виставок та брав участь у 15-х збірних виставках, у різних ґалеріях, високих школах, музеях і установах, в різних містах і стейтах. Американсько-українській публіці Божемський представився вперше індивідуальною виставкою на конвенції Американсько-української молоді у Філядельфії у 1947 році, потім, під спонзорством Об'єднаня мистців українців в Америці в Літературно-мистецькому Клюбі в Ню Йорку в 1960 році та своєю участю в кількох збірних виставках Об'єднання, та й тепер дві його речі притягають увагу на виставці в Українському Інституті Америки в Ню Йорку. Ото ж він добре відомий мистецьким колам і всім тим, які цікавляться нашим мистецьким життям. Він мусів звернути на себе увагу глибінню свого таланту, оригінальністю техніки, фантазією у добуванні тематики й кольоритністю своїх полотен. І тому не задарма Святослав Гординський, пишучи про згадану вгорі виставку Богдана Божемського в Ню Йорку, назвав її одною з найкращих і найкультурніших мистецьких імпрез української Америки". („Свобода" ч. 228 з 29 листопада 1960).

Богдан Божемський студіював впродовж трьох років за останньої війни у Мистецькій школі у Львові та висловлюється з великою пошаною і сантиментом про тодішнього директора тієї школи, професора Михайла Осінчука, теперішнього сеніора українських мистців в Америці. Після Мистецької школи Божемський навчався там же ще у Вищій Образотворчій Студії.

Уже з тих львівських мистецьких наукових закладів він виніс першорядне знання рисунку, естетичний підхід до тематики та дбайливість у викінчуванні малюнків, навіть тоді, коли це з розмахом роблені експресіоністичні нариси.

В Америці він продовжував систематичні фахові студії, перевівши повних чотири роки в „Купер Юніон Арт Скул" в Ню Йорку.

Божемський не є реалістом, хоч деякі його твори (нпр. „Церква серед гір", в його помешканні) недалеко відбігли від реалістичного сприймання. Божемський — модерніст, але він не належить до тих „ультра", які любуються в лябіринтах плям і ліній, що становлять ребус для глядачів. Малюнки Божемського ще й тим різняться від сучасних „лівих екстремістів" в малярстві, що вони здебільша — настроєві. Хоч їх притолочують інколи яскраві кольори, проте так і вичуваються з кожного образу, що його автор глибоко пережив обраний мотив і без уваги на те, як довго працював над викінчуванням подробиць, творив не „на зимно", а під безпосереднім враженням.

Правда, не всі його образи погідні, „приємні" для ока пересічного громадянина: дико вишкірені зуби у голові коня з видовженою шиєю, чи вирячені очі в сови, або пажерливо розхилений рот риби — це твори, які можуть в кімнатному сумерку злякати глядача. Але вони бездоганні в рисунку й диктують подив для фантазії мистця.

Сам він каже про себе, що його „зацікавлення в мотивах — універсальні".

Сцени з зоологічного городу, квіти, гори, озера, постаті, потрети, акти, птахи, звірята, морські узбережжя, мушлі, урбаністика. Наприклад, на згадану теперішню виставку в Тінеку він вибрав велике полотно „Нюйоркські хмародери", імпозантний масив кам'яних велетнів, — і настроєвоніжні „Польові квіти", — і 15 інших олійів на різнороднішої тематики.

Поруч із олією Божемський малює темперою і залюбки працює над дереворитами.

Олійними фарбами накладає грубо різнокольорові колісцятка, квадрати, ромби й інші геометричні фігурки, які разом створюють ілюзію прегарної мозаїки. Це й характеристична риса олійних творів Божемського. Але у своїх ґвашах він малює вже мазками, тільки знову-же накладає фарбу кількакратно, за манерою експресіоністів. Коли його малюнки сповнені настрою, тепла чи навіть ліризму, то його дереворити здебільша — похмурі. Можливо, що іншими не можуть бути портрети великих людей, які не відзначались вродливістю: Бернард Шов, Лінкольн, Бальзак. На дереворитах Божемського пізнати ще виразніше, як на малюнках, що він майстер у графіці. Не задарма дістав був двічі найвищі нагороди за графіку під час згаданих вже студій в „Купер Юніон Арт Скул".

Богдан Божемський належить до середньої ґенерації наших мистців, розмірно ще молода людина. Тому перед ним ще довгий шлях життя і творчости. Тим паче, що ласкава доля дала йому дуже добрі умовини праці: гарний дім (в якому, до речі, коли ще жив попередній власник, відомий наддніпрянський діяч економіст Данильченко, частим гостем бував покійний д-р Лука Мишуга) де маляр влаштував собі вигідну робітню, — пригожа хатня атмосфера, з молодою вродливою дружиною, що музикує, співає і віршує, та з трьома премилими малятами, що їх панство Божемські виховують в українському дусі. Тому не диво, що в робітні Божемського можна завжди бачити десяток нових розпочатих різних, щораз нових творів. Він експериментує і трудно сказати, куди він ще дійде у цьому вічному експериментуванні, що його вважає за необхідний шлях розвитку. Він сам теж каже, що не знає як малюватиме за рік-два. Проте він свідомий, що може попасти в манеру „мозаїковости", з якої трудно буде визволитися, і старається не попасти в будь-яку манеру. Зрештою, він уже зрілий мистець, який напевне не змінить свого основного стилю. Його високе почуття естетизму й культурність виключають, що він міг би захопитись ребусовими екстремами.

Іван Кедрин

В АМЕРИЦІ І В СВІТІ

ЖИДИ В СССР ДІСТАЛИ ДОЗВІЛ ПЕКТИ МАЦУ — повідомив головний рабін в Москві. Для цієї цілі жиди, за дозволом від влади, відкрили в приватних помешканнях три пекарні в Москві та по одній в Ленінграді і, „мабуть", подає американський кореспондент з Москви, в Києві. Заборона державним пекарням в СССР (інших нема) випікати мацу та переслідування жидів за випікання її дома — було одним з головних арґументів на існування антисемітського курсу національної політики кремлівських володарів.

В ЯПОНІЇ ВІДНОВЛЕНО СУДОВИЙ ПРОЦЕС проти спричинників травневих заворушень з 1952 року, коли-то згинули дві особи і коло 1.000 осіб було ранених. Цей процес триває вже 12 років і ще триватиме зо два роки. Переслухано 918 свідків на судовій залі, а разом із слідством переслухано 1.682 особи. Заворушення виникли в три дні після формального привернення Японії суверенности і визнання її нового режиму в договорі в Сан Франсіско.

В ІНДІЇ ОСЯГНЕНО ПОРОЗУМІННЯ В МОВНОМУ СПОРІ, з приводу якого відбувалися криваві демонстрації й міжгрупові бої. Рішено, що всі кандидати на будь-яку державну посаду мають скласти іспит з трьох мов: своєї льокальної, англійської і мови „гінді". Мова гінді мала стати від 26 січня цього року єдиною державною мовою Індії, але виявилось, що тільки 40 відсотків 460-мільйонового населення Індії володіє нею.

БУДУЮТЬ ЛИНВОВУ ЗАЛІЗНИЦЮ В МІСТІ НІЯҐАРА ФОЛЛС, Н. Й., яка привозитиме туристів до парку, що є біля водоспаду. Міська Рада Ніяґара Фоллс погодилася на контракт із фірмою Ґуделл із Гюстону, Тексас, яка за два мільйони долярів має збудувати цю залізницю. Покищо вона буде 10 бльоків завдовжки. Пізніше ця залізниця мала б курсувати від Боффала, Н. Й. (25 миль від Ніяґари), до Торонта, Онтаріо, Канада — 90 миль від водоспаду.

Листопадове Свято у Честері, Па.

Заходом Відділу Українського Конґресового Комітету у Честері відбулося у неділю 8-го листопада 1964 Листопадові роковини получені з 50-літтям вимаршу УСС до бою проти Москви.

Свято відбулося о 5-ій год. вечором у приміщенні Української Католицької Школи у Честері.

Імпрезу започатковано відспіванням панною Мері Роз Гавриляк американського національного гимну.

Мішаний хор під дириґентурою інж. Сергія Шевченка виконав „Волітали Орли" муз. М. Гайворонського і „Козака несуть", муз. М. Леонтовича.

Вдало виконала деклямацію „І в мене був свій рідний край" Б. Лепкого панна Люба Візняк.

Промову українською мовою виголосив редактор п. М. Дольницький, з'ясовуючи значення Листопадового Зриву і 50-ліття виступу УСС.

Гарно проспівала при фортепіяновім супроводі „Минають дні" і „Така її доля" пані Люба Гавриляк.

Деклямацію „Листопад" Р. Купчинського з чуттям продеклямувала панна Галя Кобиринка.

Промову англійською мовою виголосила пані Анна Івахів-Вадіно, адвокат з Честер, яка докладно з'ясувала історичне значення Листопадового Свята та змагань Українського Народу у боротьбі за самостійність.

Деклямацію „Сон на чужині" гарно виконав Льоня Клеринчук, і авдиторія нагородила його довготривалими оплесками.

Хор виконав „Зелений Гай" муз. Стеценка; „Зірвалася Хуртовина" — Витвицького і „Карпатські Січовики" — Кизастого.

Всі пункти програми були добре виконані.

Голова місцевого Відділу УККА інж. С. Шевченко подякував усім присутнім за численну участь та візвав всіх виконати свої національні обов'язки супроти своєї Батьківщини і тим, що вплатимо свій національний даток на Народний Фонд та вступимо в члени Українського Конґресового Комітету, з рамени якого ми святкували це Свято.

Відспіванням національного українського гимну закінчено імпрезу.

З приємністю стверджуємо, що свято було дійсно соборним, бо зійшлися всі українці міста Честеру і околиць без різниці релігійної чи політичної приналежности.

М. М.

ПОДЯКА

Оцим складаємо найсердечнішу подяку всім Тим, які виявили нам своє співчуття під час важкої і довгої недуги і з приводу смерти нашої Найдорожчої Дружини, Мами, Доні і Сестри

бл. п. АННИ КУШНІР ДАЙК

яка померла 1-го лютого 1965 р. в Маямі, Флорида

і

Дружини, Доні і Сестри

бл. п. КАТЕРИНИ КУШНІР БАРНЕС

яка заосмотрена Найсвятішими Тайнами, померла 6-го лютого 1965 р. в Парквей шпиталі, Форист Гілз, Н. Й., по короткій недузі.

Похорон бл. п. Анни Дайк відбувся 3-го лютого 1965 р. з Української Католицької Церкви Успення Пречистої Діви Марії, Маямі, а звідтам на кладовище Флаґлер Меморіял Парк, Маямі.

Складаємо сердечну подяку Веч. Отцю Йосифові Федорикові, парохові Церкви св. Михаїла, Шенандоа, Па. за духову опіку в останніх днях життя Покійної, за відправи похоронних обрядів і за прощальні слова.

Щира подяка також Впр. о. Петрові Олеському, парохові Української Католицької Церкви в Маямі за участь в похоронних обрядах.

Наша найсердечніша подяка усім Парохіянам Церкви Успення Преч. Діви Марії в Маямі за Служби Божі і вінки, за численну участь в Парастасі і Службі Божій, як також за гарний спів під проводом Вп. Євгена Ковчева.

Особлива подяка п-ні Анні Федорик, д-рові Юрієві і п-ні Мірі Тершаковець, п-ні Юлії Вишневській, Марії Так і її Матері, і Олі Максимович.

Похорон бл. п. Катерини Барнес відбувся 10-го лютого 1965 р. з Української Католицької Церкви Успення Пречистої Діви Марії, Байон, Н. Дж., а звідтам на кладовище св. Хреста, Норт Арлінґтон, Н. Дж.

Дякуємо вдруге Веч. Отцю Йосифові Федорикові, що приїхав до Байону, щоб відправити похоронні обряди та за зворушливу промову в церкві. Щира і сердечна подяка Веч. о. Іванові Петріньскові, Церкви Успення Преч. Діви, за участь в похоронних обрядах. Дякуємо за услуги п. М. Кормелюка, диригента церковного хору.

Дякуємо Рідним, Приятелям і Знайомим за численні Служби Божі, вінки, як також за складені нам вислови співчуття.

Горем прибиті:

РОБЕРТ ДАЙК, муж

ДЖЕРАЛДІН, ІВАН, ПАТРИЦІЯ, діти

МИРОН БАРНЕС, муж

ІВАН й ЄВДОКІЯ КУШНІР, родичі

МИРОН КУШНІР, брат

МАРІЯ БУРБЕЛА, ПЕЛЯГІЯ ҐРЕНТ, сестри

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього від нас відійшли у Вічність наші Улюблені Батьки:

10-го січня 1965 року наша Дорогенька Мама і Бабуся

бл. п. ДАРІЯ КЕЙС

5-го лютого 1965 року наш Дорогий Тато і Дідусь

бл. п. ДМИТРО КЕЙС

У безмежному горю, у сумні дні прощання з нашими Найдорожчими Батьками, наші Приятелі та Знайомі виявили нам багато зворушливих слів та співчуття, а нашим Покійникам Християнську любов і пошану, за що їм всім щиро дякуємо.

Сердечно дякуємо Всечеснішому о. Протопресвітеру Леву Веселовському за відслуження Літургії над Покійниками в Катедрі св. Володимира в Ню Йорку, відслуження Панахид та похоронної відправи.

Сердечно дякуємо Всечеснішим Духовним Отцям: о. Федору Димарію, о. Сергію Непрель, о. Миколі Могучому, о. Юрію Сікорському та о. Івану Кульчицькому за відслуження Панахид над Покійниками в похоронному заведенні Петра Яреми в м. Ню Йорку.

Окремо дякуємо Протоєрею о. Миколі Могучому за його зворушливі спогади про нашого Тата, який довгі роки співпрацював з о. М. Могучим на Церковнім полі життя в Німеччині.

Дякуємо всім, що пом'янули Покійних в різних Церквах молитвами за Спокій Души наших Батьків.

Щиро дякуємо хористам: проф. В. Завітневичові, інж. Д. Олійнику, Л. В. Могучій, протодиякону Ольховому, та проф. Спільниченку за звеличення пам'яті Покійних своїми прекрасними співами.

Щиро дякуємо Принципал школи сестрі М. Теодосія ЧСВВ, сестрі М. Йоїла ЧСВВ та учительці ВП. п. Буздиґан, Парафіяльної школи Укр. Греко-Католицької Церкви св. Юра в м. Ню Йорк за їх масову організацію учнів та переведення молитов над Покійниками у похоронному заведенні.

Надзвичайно велику подяку висловлюємо учням 5-ої та 7-ої кляс Парафіяльної школи Української Греко-Католицької Церкви св. Юра м. Ню Йорк за їх щирі молитви над Покійниками та за їх масову участь у відмовленні Вервички у гроба наших батьків.

Наша щира подяка також належить Докторові А. Латишевському за його совісне лікування наших Батьків.

Дякуємо похоронному заведенні Петра Яреми за його добру обслугу в проводах наших Батьків у Вічність.

Хай Господь Бог нагородить всіх Вас та збереже на Многії Літа.

Донька ВІРА

Донька Марія з родиною

Син ОЛЕКСІЙ з родиною

Олекса ГРИЩЕНКО

МОЇ ЗУСТРІЧІ І РОЗМОВИ З ФРАНЦУЗЬКИМИ МИСТЦЯМИ

(6)

Так я й зробив. У день закриття виставки приношу два образи. Вінґ їх поставив біля картин Утрілльо, — саме тоді влаштовував його виставку, — і познайомив мене з гуртом любителів мистецтва. Закупив мої два малюнки і запропонував мені зробити мою виставку: „Я відкрив тепер свою галерію при вул. Ля Боесі, в найкращому місці. Вашу виставку я влаштую, але мусите, Грищенко, багато взяти з вас, бо на організацію галерії витратив я чверть мільйона франків."

Справді, виставку мою він влаштував, і то в найкращих умовах, не жалуючи коштів, але — ні шеляга не взяв з мене! Навпаки, в день вернісажу виставки, розмістивши все на стінах (було 48 олій), ід полудню запросив мене на обід до себе. Виставка ця була успіхом, продано 24 образи, а зараз після виставки Катя Гранoф закупила для своєї галерії решту 24 речей.

З нетерплячкою ждав я на день прийнять у Мадам Амос. Вони відбувалися раз на місяць, у третю неділю, при вул. д'Асас ч. 86, майже навпроти Люксембурзького парку. Можна уявити собі моє здоволення і втіху, коли я врешті туди вибрався. Відчиняю двері помешкання на другому поверсі — амфіляда сальонів, повна гостей. У центральному сальоні, навкруги великого стола з „лствіями", густий, барвистий натовп: шикові дами, мужчини у фраках. Амбасадори, літератори, мистці, артистки і артисти театрів і кіна. За столом невтомно працює метр д'отель. А ось і сама Мадам Амос. Як ластівка вітає гостей, щиро заглядає кожному у вічі, розпитує, кожним цікавиться. Її щічки горять ентузіязмом. „Дозвольте, — кинула в натовп, — представити вам молодого мистця Грищенка, українця, ось де його полотно з Портуґалії, яке я сама закупила". Її чорна, до підлоги сукня вилискує, тремтить, як жива, і тремтить на повному бюсті блідорозова троянда.

Стіни сальонів завішані картинами від підлоги до стелі, по закутках скрізь стоять пачками обернуті до стін акварелі, ґваші. Серед гудіння і шуму залунало дзвінке молоде сопрано. Акорди роялю. Потім тиша, така тиша, що чути гуркіт на вулиці. Якийсь китаєць у чорних окулярах деклямує свої поезії. Ледь уцух його чудернацький голос сороки, як під стелею заворожили, заворкували звуки гітари... Це тут кілька років пізніше танцювала козачка, моя дружина, але для цього пам'ятного козачка так і не було бандуриста.

Хтось з відвідувачів моєї виставки у галерії Парвіс зараз після війни, в травні 1945 р., передав мені новини про мадам Амос. Меценатка давно вже перенеслася з вул. д'Асас на вул. Ріволі ч. 244, якраз навпроти Тюльєрійського парку. Вже на широких сходах коридору, висланих червоним грубим хідником, були чути на першому поверсі нового помешкання мадам Амос шум, мов у повному вулику під осінь. Публіки повно скрізь, ні пройти, ні пролізти. Гості всіх рас, з усіх країн світу, люди всіх станів, усіх професій, яких ладнає під один рівень європейський костюм і мода. В роздягальні ціла гора одягів. Метр д'отель, ласкавий сеньйор Маріо, це він коло дверей зустрічає відвідувачів колекції, скрізь дає порядок.

Збірка картин від часів вулиці д'Асас потроїлася. Використано кожен клаптик кожної стіни, навіть двері обвішані етюдами. Равля Дюфі — ціла кімната, гарні речі, найкращого його періоду. Далі речі Сегонзака, жіноча фігура Дерена, квадратова композиція з левами Дюфрена, Кіслінґ, квіти Шаґала. Один канський, увесь червоний, наче кров'ю намальований, красвид Сутіна. Моїх речей ми налічили 5 — натюр-морти з мушлями, пейсажі і одна акварела з Царгороду. В цій знаменитій колекції 600 - 700 картин, між ними твори Ренуара, Сіньяка, Вляменка, Кіріко, Фрісза, Фужіти, Ван Донґена, Сюзанни Валадон, Марі Льорансен, Утрілля і багатьох інших визначних мистців, твори яких сьогодні в історії світового мистецтва.

Не буду тут згадувати про сотки олій, ґвашів і акварель друготнячної ранги малярів, бо добра меценатка з кожної виставки щось приносила, розвішувала, де лиш було можна. А місця треба було не тільки для образів. У чотирьох сальонах — сальоні птахів, сальоні орієнтальному, сальоні великому і малому, в Бібліотеці — скрізь на полицях, у монументальних прозорих шафах, у широких вітринах, пишалися уніки старовинної китайської порцеляни, подивугідні вироби давньої Персії, усякі вази вишуканих орієнтальних форм, розведені примхливими арабесками. Стояли плоскі величезні тарелі, тонко розмальовані помаранчевою фарбою і стянуті на краю золотим обручем. Великі химерні птахи, райського кольору папуги з гострим чубком на головах і чорними дзьобами, сидячі, сумні і зажурені Будди із слонової кости. Декоративні жіночі фігурки із зеленкуватого як листя вербн ахату. Пляшечки, збаночки, мініятюрні горщечки бозна для чого, бозна якого віку і звідки.

Для кожної неділі прийнять спеціяльний комітет меценатки, складений з друзів студентів і студенток, заздалегідь улаштовував нову програму концертів, доповідей, деклямацій, танку. В найбільшому сальоні, як у домовому театрі, — ряди фотелів до самої трибуни, завжди повні жадливої розваги публіки. Тяжко місце знайти. Сама мадам Амос виводила за руку в концертову залю нового артиста, представляючи його гостям, кількома словами наводячи його біографію.

ЗДА ОСКАРЖУЮТЬ У „БІЛІЙ КНИЗІ" ПІВНІЧНИЙ В'ЄТНАМ У ЗБРОЙНІЙ АҐРЕСІЇ ПРОТИ ПІВДЕННОГО

Вашингтон. — Американський Уряд оприлюднив 64-сторінкову „Білу Книгу" з доказами, що Північний В'єтнам веде від 10-ох років планову зорганізовану агресію з визначною ціллю — накинути терором комуністичний режим Південному В'єтнамові. У вступі до тієї публікації кажеться: „Південний В'єтнам бориться за своє життя проти брутальної кампанії терору і збройних атак, інспірованих, керованих, підтримуваних і контрольованих комуністичним режимом в Ганої. Ця яскрава агресія ведеться від років, але в останньому часі збільшився її темп і загроза стала тепер загострюватись". Уряд ЗДА стверджує, що багато осіб у широкому світі та цілі уряди не мають дійсного увлення про відносини в Південному В'єтнамі. Дієтся це тому, що Північний В'єтнам застосував „цілком новий тип агресії". „Біла Книга" підкреслює, що Південний В'єтнам не є ані Грецією, ані Малаєю, ані Філіпінами, де комуністи повели підривну, й подекуди партизанську війну, або користуючись підмогою від закордонних комуністів, або навіть не маючи з ними зв'язку. Так само — тут нема порівняння з Кореєю, де Північна комуністична Корея повела була просто агресивний воєнний похід на завоювання Південної Кореї. Тому в Південному В'єтнамі ніколи не було і нема спонтанного місцевого бунту комуністичної меншини проти законного уряду. В дальшому докладно і детально наводяться докази, що тамошня війна — це наслідок виключно плянової кампанії збоку Північного В'єтнаму. Між іншими, у „Білій Книзі" наводяться імена і життєписи дев'ятьох комуністичних ватажків, які або самі піддалися, або яких схоплено в полон в ході воєнних дій, та які подали докладні відомості про те, як Північний В'єтнам вишколює партизанів, перекидає їх на південь, керує ними та постачає їм зброю і весь виряд. У 1964-му році більшість з-поверед 7.000 комуністичних партизанів, які перейшли з Північного до Південного В'єтнаму — були народжені з Північного В'єтнаму. „Біла Книга" закінчується таким висновком: „ЗДА не шукають території, ані військових баз, ані упривілейованої позиції. Але ми пізнали суть агресії скрізь де інде у післявоєнному світі і протиділи їй. Коли може бути встановлений мир у Південному В'єтнамі, то ЗДА готові негайно зредукувати своє тамошню причетність. Але вони не залишать приятелів, які хочуть бути вільними. Вони (ЗДА) зроблять все, що треба зробити, щоб допомогти їм. Теперішній вибір між миром та продовженням і щораз нищівнішим конфліктом належить до властей в Ганої".

Цю „Білу Книгу" Уряд розіслав всім дипломатам, членам Конгресу, генеральному секретареві ОН і президентові Генеральної Асамблеї ОН та роздано пресі. За найпершими коментарями — ціллю проголошення „Білої Книги", основаної головно на даних, зібраних військовою розвідкою, є виправдати минулі атаки проти Північного В'єтнаму як теж можливі дальші такі атаки і взагалі дальшу збройну допомогу Південному В'єтнамові.

Арт.-мал. Любомир Кузьма став головою Об'єднання мистців українців в Америці

Ню Йорк. — В суботу 27-го лютого ц. р. в домівці Хору Думка в УНДомі відбулися тут у приявності коло 30 осіб Загальні Збори Об'єднання мистців українців в Америці (ОУМУ). Збори вибрали уступаючий голова арт.-мал. Петро Андрусів з Філядельфії, після чого обрано Президію у такому складі: інж. І. Жуковський — голова, проф. П. Меґик — заступник та секретарі — Богдан і Роман Василишини. Після звітів, що їх склали голова Петро Андрусів і секретар Роман Павовський й короткої дискусії — уділено одноголосно абсолюторію Управі й обрано нову Управу. Головою став мистець Любомир Кузьма, його заступниками скульптор Михайло Черешньовський і арт. мал. Антін Малюца, секретарями — п-і Роза Шуль і Богдан Василишин, скарбником — проф. І. Паливода, його заступником — панна Ірина Несторович. Крім того до Управи увійшли мистці — Микола Неділко, Роман Пачовський і Володимир Ласовський. Автоматично входять теж до Управи голови існуючих Відділів ОМУА: П. Меґик з Філядельфії і Кушнір з Вашингтону (головою Відділу в Ню Йорку є В. Ласовський). Контрольна Комісія: голова П. Андрусів, члени — І. Жуковський і С. Рожок. Товариський Суд: голова Михайло Осінчук і члени А. Малюца та М. Черешньовський. На почесного голову ОМУА обрано сеніора мистців проф. Михайла Осінчука, а почесне членство надано мистцеві Петрові Холодному. Після вибору розглядали проєкти поправок теперішнього статуту.

МОСКВА І ПЕЙПІНҐ, З'ЄДНАНІ ПРОТИ ЗДА, ПРОДОВЖУЮТЬ ВЗАЄМНУ СВАРНЮ

Москва. — Склика́на на 1 березня ц. р. конференція 26 комуністичних партій була в останній хвилині перейменована на „дорадчу" конференцію. Нікіта Хрущов скликав був ту конференцію на 15 грудня минулого року, як „підготовчу" нараду з уваги на світовий конгрес комуністів, який мав розсудити „ідеологічний спір між Москвою і Пейпінґом. Наступник Хрущова пересунули термін того збіговища на 1-го березня, стараючись в міжчасі дістати згоду від китайських комуністів на участь. Та большевикам не вдалося не тільки приєднати комуністів, але на теперішньому з'їзді у Москві немає також комуністів північно-в'єтнамських, північно-корейських, індонезійських, японських, альбанських, ба навіть румунських. Тому совєтська верхівка рішила поменшити значення цього збіговища та обмежити його до двох днів. Саме напередодні московського з'їзду комуно-китайська пресова агенція Гшінґуа проголосила гостру заяву проти російських комуністів закидаючи їм розколювання комуністичного світового руху та продовжування „ревізіоністичної" політики Хрущова. В цій найгострішій атаці проти наступників Хрущова закидається їм, що вони становлять тільки нову вивіску для давньої, хрущовської, політики. Однак вохочас однаково Москва, як Пейпінґ виявляють спільний фронт проти „американських імперіялістів". Совєтський прем'єр, Алексей Косиґін, промовляючи через радіо-телевізію 26 лютого ц. р. рішучим і напастливим тоном знову „жадав" відкликання з Півенного В'єтнаму американських військ, закидаючи, як це робить і Пейпінґ, що „америк. імперіялізм" винуватий у війні в Півд. В'єтнамі. Наступного дня, 27 лютого, „Комуніст" закинув американській політиці, що вона пішла під вплив американських „палячів війн", „диких людей", „фашистів" і „расистів". А згаданий вгорі Алексей Косиґін, який напривінці минулого тижня відвідав міжнародний ярмарок у Ляйпціґу, Німеччині, назвав на пресовій конференції проголошену в ЗДА „Білу Книгу „чорною книгою", в якій Америка намагається „вибілити" свої „злочини" у В'єтнамі.

ЕКСТРЕМІСТИ?

(Закінчення зі стор. 2-ої)

щов особисто сплянував і зреалізував масовий голод і знищення 6 мільйонів українців на початку 30-тих років. Під час другого дворічного панування терору в Україні в 1937 - 38 рр. він вимордував ще 400,000 людей. Внаслідок повоєнної чистки, проведеної Хрущовим в Україні, зліквідовано та виселено сотні тисяч українців". Оп. цит. на ст. 8-ій він пише: „В 1945 р. комуністи поневолювали 160 мільйонів росіян".

Думаю, що причиною цієї помилки не є зла воля, бо автор виразно симпатизує поневоленим народам. Він цитує трагічну відозву мадярських революціонерів, які благали вільний світ про поміч: „Просимо не забувати, що цей дикий большевицький напад не вгаває. Ви можете бути изстипною жертвою. Ратуйте нас!..." (ст. 47).

Критикуючи „культурний обмін". Стормер пише, як Хрущов використовував цей обмін з американським президентом фотознімки, щоб морально вбивати і знеорівнити всіх тих, що сподіваються від Америки допомоги у визволенні від Москви.

Як твердить автор, акції американських патріотів осягнула великих успіхів у поборюванні комунізму в ЗДА. Вона здобула широкі симпатії батьків шкільної молоді, і на їх вимоги вилучено з бібліотек чимало прокомуністичних книжок та усунено делкі „прогресивні" методи навчання. І якщо нині комуністи та прокомуністи в Америці не мають тієї волі руху, яку мали колись, то це сталося завдяки американським патріотам, велику частину яких преса називає екстремістами. А ми назвали б їх патріотами - реалістами, які не хочуть чекати аж до часу, коли червоний комісар застукає до їхніх дверей.

*) "None Dare Call It Treason". Liberty Bell Press, P.O. Box 32, Florissant, Missouri. Price 75c — paper back; $2.95 — hard cover.

НЕМА ЧИМ... ОПАЛЮВАТИ

Темні замерзлі вікна, а на дверях — замок, — та цілий заклад туристичний будинок „Гуцульщина" біля Яремчого, Івано-Франківської області.

Чому ж його замкнули? Бо нема чим... опалювати, повідомляє 9 лютого ц. р. „Рабочая Газета".

ПАРТІЙНІ ПІДГАНЯЧІ

У Ніжинському районі, Чернігівської області колгоспи дуже відстають з підготуванням до весни та годівлею худоби. Тоді, — пише 10 лютого ц. р. кореспондент „Радянської України", — „комуністи пішли на ферми, встановили щоденну контролю" — і зразу все пішло вгору...

Посмертні згадки

АННА ІРХА, довголітня членка Б-ва св. Стефана — 221-ий Відд. УНС в Шикаго, Ілл., померла 6 лютого 1965 р., на 70 р. життя. Покійна полишила у глибокому смутку мужа Петра, зам. доньку Ванду, 2 внуків. Походила з Ладичин, пов. Тернопіль, Україна. Похорон відбувся 9 лютого 1965 р. з укр. кат. катедри св. о. Миколая, при участі родини, приятелів і членів Відділу.
Вічна Їй Пам'ять!
Т. Шпікула, секр.

ДМИТРО БОПКО, член 316 Відділу УНС, Т-ва Укр. Нар. Дім в Рочестері, Н. Й. помер 21 січня 1965 р. Покійний був довголітнім членом Відділу, вступив до УНС 1916 р. Уроджений 1893 р. в с. Коношках, Рогатинського пов.. Помер на 72-му році життя. Полишив дружину Єву і синів Михайла, Василя, Семена і Дмитра. Похований на цвинтарі Holy Sepulchre Cemetery.
Вічна Йому Пам'ять!

АННА ЧУГАЙ, довголітня членкиня УНС і Укр. Нар. Дому, 316 Відд. в Рочестері, Н. Й., померла 9-го лютого 1965 р. Походила з с. Лучинці, Рогатинського пов., проживши 67 років. Полишила в глибокому смутку мужа Михайла, 3 синів Василя, Івана і Михайла, брата Теод. Кравця, і другого брата і сестру в Україні. Похорон відбувся з похоронного заведення до церкви св. Йосафата в відтак на цвинтар Holy Sepulchre Cemetery, 12 лютого 1965 року.
Вічна Їй Пам'ять!

ЛАБА ВАСИЛЬ, член Т-ва Запорозька Січ — 367 Відділ УНСоюзу в Рочестері, Н. Й., помер 20-го лютого 1965 року по довгій і тяжкій недузі. Покійний нар. 28 березня 1914 р. в с. Родини, пов. Мостиська, Зах. Україна. До Т-ва вступив 1953 р., був. український комбатант. Полишив в смутку дружину Степанію, сина Юрія й дочку Тетяну, маму, брата й сестру на Рідних Землях. Похорон відбувся 24-го лютого 1965 р. з пох. заведення до церкви св. Богоявлення, а відтак на цвинтар Голі Сипулкер, при участи родини, сусідів, знайомих, друзів комбатантів, членів 20 Відд. ОДВУ й членів Т-ва Запор. Січ.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Попович, секр.

ЮЛІЯ ЛЕВКОВИЧ з дому РОМАНЧУК, членка Т-ва Зап. Січ — 59 Відд. УНСоюзу в Бриджпорт, Конн., померла 7 лютого 1965 р., на 78 р. життя. Покійна вступила до УНС 26 лютого 1924 р. Родом походила з Тисмениці, пов. Товмач, Україна. Полишила в смутку 2 синів Степана і Петра, 2 невістки Марію і Анну і 3 внуків Льоретту, Степана, Петра. Ціла родина Покійної належить до Т-ва і УНС. Похорон відбувся 9 лютого 1965 р. з пох. заведення до Укр. Правосл. Церкви при участи родини, членів Т-ва, приятелів, а відтак на цвинтар св. Ів. Хрестителя в Стратфорд, Конн.
Вічна Їй Пам'ять!
Мих. Галькевич, секр.

ФРАНЯ СДЛІНСЬКА, довголітня членкиня Т-ва Запорозька Січ — 245 Відд. УНС в Трентоні, Н. Дж., померла 11 грудня 1964 р. на 72 р. життя. Покійна походила з м. Хирів, пов. Старий Самбір, Зах. Україна. Полишила у смутку мужа Петра, три доньки — Ольгу, Йосифину і Ернест, 3 брати Михайла, Миколая і Олексу на Україні та 6 внуків. Похорон відбувся 14 грудня 1964 р. з пох. заведення до Укр. Правосл. Церкви св. Трійці, а опісля на місцевий церковний цвинтар.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар Відділу

ТАРЗАН, ч. 5393. Остання можливість!

Король зблизився до Тарзана, глузуючи. — Виглядає, що вам не вдався і другий тест, але не попадайте в розпач... — Тепер ви боротися будете з моїм воїном, хто переможе! — Але ж, — додав він із погрозою, — це вже буде остання можливість!